

(versie 16-10-18)

Overzicht (technische) vragen en antwoorden m.b.t. MJPB 2019-2022, welke via ambtelijk apparaat schriftelijk zijn gesteld en via de griffie zijn ingediend

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
1a	VVD-1	Hans de Vroome	P. 8	Vraag: 1 miljoen raming VVE van 12 naar 16 uur per week. Hoe is dit bedrag opgebouwd? <u>Antwoord:</u> € 5.419 tarief voor VVE-plek 12 uur per week (huidige situatie, concept tarief 2019) € 7.225 tarief voor VVE-plek 16 uur per week (nieuwe situatie, concept tarief 2019) € 1.806 Meerkosten per VVE-plek van 12 naar 16 uur 530 = aantal VVE-peuters in Arnhem gemiddeld geplaatst per kwartaal (2-4 jarigen met een VVE-indicatie) Totaal benodigd budget voor uitbreiden aanbod van 12 naar 16 uur voor VVE-peuters in Arnhem: 530 x € 1.806 = € 957.180,-
1b	VVD-2	Cathelijne Bouwkamp	P. 15	Vraag: Volumeontwikkeling wegenonderhoud: welke projecten gaat dit naartoe? <u>Antwoord:</u> De totale opgave voor wegenonderhoud in 2019 betreft een veelheid aan projecten(ca 40 km) waar onderhoud nodig is om kapitaalvernietiging te voorkomen. Desgewenst is detailinformatie uit het beheersysteem beschikbaar.
1c	VVD-3	Hans de Vroome	P. 226	Vraag: Media: Er is 8,2 miljoen voor media begroot t.o.v. 5,9 in 2017 en 2018. Wat zit daar allemaal in en waarom stijgt het? <u>Antwoord:</u> Onder het taakveld Media (R5) vallen de subsidies aan Rozet (ca 8,1 mln) en RTV Arnhem (ca 1 ton). De subsidie voor Rozet was eerder begroot op 2 verschillende projectnummers en de voorgangers van Rozet 'hingen onder' verschillende taakvelden. Het Kunstbedrijf onder het taakveld 'Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie' en de Bibliotheek onder het taakveld 'Media'. Rozet is in augustus 2016 bestuurlijk gefuseerd en met ingang van 1 januari 2018 heeft de gemeente één subsidierelatie met Rozet. Eerder dit jaar is er een administratieve wijziging geweest, waarbij 2,3 mln is overgeheveld van Taakveld 'Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie' naar Taakveld 'Media'. Dat is terug te zien in de begroting 2019 e.v..

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
1d	VVD-4	Martien Louwers	P. 28	Vraag: Is de mismatch in vraag (Arnhemmers die moeten aansluiten bij de arbeidsmarkt) en aanbod (ondernemers met personeelsvraag) in beweging; in positieve dan wel negatieve zin? Welke acties worden hier ingezet? Antwoord: Ja, de arbeidsmarkt is flink in beweging. Waar wij, vanuit het perspectief van het Cluster Werk & Inkomen (W&I), tot en met het derde kwartaal van vorig jaar nog te maken hadden met een aanbodmarkt (geringe vraag van werkgevers naar werknemers, veel werkzoekende inwoners met een uitkering) is er nu sprake van een vraagmarkt (veel vacatures bij werkgevers, dalend aantal werkzoekenden met een uitkering). De positieve ontwikkeling die wij zien is dat het aantal Arnhemmers met een WW-uitkering met 23% gedaald is ten opzichte van ultimo 2017 (per 1-9-2018 zijn er 2.947 WW-uitkeringen). Ook merken wij dat de nieuwe instroom in de bijstand lager is dan dat wij de afgelopen jaren (in dezelfde kwartalen) hebben gezien (1-2017 t/m 8-2017: 1.154; 1-2018 t/m 8-2018: 922), en dat onze bemiddeling aan de poort van inwoners, die nu een beroep op een gemeentelijke Participatiewetuitkering doen, (ondanks hun relatieve afstand tot de arbeidsmarkt) nog steeds effectief is. Minder positief is de constatering dat het ons nog beperkt lukt om de groep inwoners die al langere tijd langs de kant staat te bemiddelen. Hoewel wij de afgelopen twee jaar nadrukkelijk meer zicht hebben gekregen op ons uitkeringsbestand, hebben wij een te beperkt beeld van de échte talenten en belemmeringen van de individuele inwoners. Dit moet dus beter! In het hoofdstuk R6 'Participatie en maatschappelijke ondersteuning' op pagina's 112 en 113 van de ontwerp MJPB 2019-2022 treft u een overzicht van onze voorgenomen strategische inspanningen aan. Zo zetten wij ondermeer in op: • een borging en (op onderdelen) intensivering van onze preventieve aanpakken voor specifieke groepen om te voorkomen dat Arnhemmers niet aan het werk raken en afhankelijk worden van inkomensondersteuning; • een meer gebiedsgerichte aanpak van de opgave waarbij W&I in samenwerking met de teams leefomgeving en de sociale wijkteams, inwoners die al lange tijd langs de kant staan actief benadert en hen meer (op maat) vanuit hun integrale leefsituatie ondersteunt bij het zetten van stappen naar werk; • een doorontwikkeling van de in de basis neergezette uitvoeringsstructuur van de Participatiewet, de hieruit voortvloeiende doelgroepen aanpak en een goed functionerende in-, door- en uitstroomketen met onze uitvoeringpartners (W&I, Centrum voor Activerend Werk, Scalabor en Werkgeversservicepunt) en hun netwerkpartners; • het stimuleren van werkgevers om hun werk inclusiever te organiseren (lees: hun vacatures meer passend te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) door o.a. onze opdrachten meer lokaal,

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				sociaal en duurzaam aan te besteden, tot een bredere werkgeversdienstverlening te komen en een vereenvoudiging en intensivering van de inzet van instrumenten als loonkostensubsidies en jobcoaching. Momenteel worden deze strategische inspanningen in het Programmaplan Doorbraak Naar Werk vertaald in concrete acties. Wij verwachten hier aan het eind van het jaar met u over in gesprek te gaan.
1e	VVD-5	Roeland van der Zee	P. 31	Vraag: Algemeen 'de gemeente Arnhem is in overleg met sociale wijkteams over formatie'. .. Wanneer wordt duidelijk of formatie (on)voldoende is? Welke financiële consequenties zijn hier te verwachten? <u>Antwoord:</u> Het overleg over de formatie-uitbreiding gaat over een aantal extra activiteiten die de sociale wijkteams willen doen om de transformatie van zorg te bevorderen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een betere verbinding met huisartsen en het onderwijs en het zelf uitvoeren van kortdurende begeleiding. We verwachten dat in de Perspectiefnota duidelijkheid komt over de benodigde formatie, gerelateerd aan eventuele nieuwe taken en de bijbehorende financiële consequenties.
1f	VVD-6	Roeland van der Zee	P. 32	Vraag: De groep mensen met ggz achtergrond wordt hier niet in genoemd. Welke acties worden mbt deze groep ingezet? <u>Antwoord:</u> de ondersteuning van mensen met een GGZ-achtergrond/problematiek is verweven in de programma's Inclusief Arnhem en Zorg dichterbij. De ondersteuning is - net als bij andere kwetsbare inwoners - er op gericht om mensen met GGZ-problematiek zo snel mogelijk in beeld te krijgen (vroegsignalering) en vervolgens liefst ambulant (in de thuissituatie) te begeleiden. Indien nodig vindt zorg en ondersteuning plaats vanuit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen.
1g	VVD-7	Martien Louwers	P. 33	Vraag: Inclusieve gemeentelijke communicatie. Wanneer worden resultaten onderzoek verwacht en komen deze uitkomsten naar de raad? <u>Antwoord:</u> Zie de beantwoording van vraag 5I - GL-12

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
1h	VVD-8	Ahmed Marcouch	P. 84	Vraag: (R1 Veiligheid) Landelijk komen er 11000 agenten bij tbv van vooral handhaving in de wijk. Wat betekent dit concreet voor Arnhem? <u>Antwoord:</u> De extra agenten worden toebedeeld aan de verschillende eenheden van de Nationale Politie. Voor Arnhem gaat het dan om de eenheid Oost. Vanuit de eenheid wordt vervolgens gekeken waar en hoe deze agenten worden ingezet. Op dit moment is dit proces nog niet afgerond. Zodra er meer duidelijkheid is, zal dit worden gedeeld.
1i	VVD-9	Martien Louwers	P. 113	Vraag: ‘Doorbraak naar werk’ punt 3 Herijking cluster werk en inkomen. Wat houdt de herijking in en welk resultaat moet dit opleveren? <u>Antwoord:</u> Tijdens de vorige bestuursperiode is invulling gegeven aan de uitdaging van de decentralisaties binnen het sociaal domein van het Rijk naar de gemeente goed te laten landen. Bewegingen binnen de programma's Van Wijken Weten, Zorg Dichterbij en Doorbraak Naar Werk hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. We zijn er echter nog niet. In deze bestuursperiode werken wij - geholpen door de concrete ambitie op het gebied van werk - aan de opgave om de beloften van de decentralisaties ook daadwerkelijk waar te maken. De huidige organisatie en werkwijze van het Cluster Werk & Inkomen (W&I), waarbinnen werkprocessen zijn opgeknipt, zijn onvoldoende in staat om de bij de decentralisatie behorende bewegingen te accommoderen. De herijking van W&I is daarmee dus op gericht op de ontwikkeling en implementatie van: a) een toegangspoort waarbinnen wij de ondersteuning aan inwoners op het gebied van werk, inkomen en schulden/ armoede integraler en meer op maat kunnen invullen en de eigen kracht van de inwoners en hun netwerken beter kunnen benutten. W&I werkt dichterbij op en vanuit de leefwereld van Arnhemmers; b) een regisseursrol waarmee wij beter in staat zijn om de ketensamenwerking met onze uitvoeringpartners (Centrum voor Activerend Werk, Scalabor en Werkgeversservicepunt) en hun netwerken van zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijsorganisaties en werkgevers te optimaliseren; c) en een ondersteuningsorganisatie die het mogelijk maakt om onze werk-en-inkomensvoorzieningen en -instrumenten snel, helder en meer vanuit de bedoeling in te zetten en de kwaliteit, rechtmatigheid en maatschappelijke rendement van onze dienstverlening aan inwoners en werkgevers slim monitort en toetst. Bovenstaande moet ons in elk geval helpen, naast allerlei andere inspanningen, de door- en uitstroom te verbeteren en richting de ambitie te werken.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
1j	VVD-10	Roeland van der zee	P. 113	Vraag: 'Wmo/jeugdwet' en p114 (geautoriseerde verwijzers): in welke mate wordt afgestemd en is er contact met de huisartsenzorg(groep)? <u>Antwoord:</u> Sociale wijkteams zoeken op wijkniveau actief de samenwerking met de huisartsen die in de wijk gevestigd zijn. Deze samenwerking richt zich op de relaties met huisartsen in het brede sociaal domein. De samenwerking wordt per wijk vormgegeven op basis van de behoeften die in de betreffende wijk spelen. Partijen maken concrete werkafspraken met elkaar, bijvoorbeeld over de wijze van communiceren en elkaar betrekken bij vragen van inwoners. Ook houden wijkcoaches in sommige huisartsenpraktijken spreekuren. Op stedelijk niveau voert de gemeente gesprekken met 'Onze Huisartsen', de vertegenwoordigende koepel van de huisartsen. De sociale wijkteams zijn ook bij deze gesprekken betrokken. Stedelijk richt het gesprek zich met name op de jeugd, omdat de huisartsen in de jeugdzorg een belangrijke verwijzer zijn. Bij dit gesprek is ook een aantal Arnhemse huisartsen betrokken. Hiermee krijgt het gesprek meer inkleuring vanuit de uitvoeringspraktijk. We willen graag weten tegen welke vraagstukken de huisartsen aanlopen en welke tips of oplossingen zij hebben om de samenwerking met de wijkteams te versterken.
1k	VVD-11	Ronald Paping	P. 114	Vraag: 'Armoede en schuldhulpverlening'. Gelrepas. Wat is de stavaza 'dit is pas Arnhem', ook in relatie tot de Gelrepas? <u>Antwoord:</u> Er is geen relatie tussen de GelrePas en de lokale cadeaukaart DitisPASArnhem.
1l	VVD-12	Cathelijne Bouwkamp	P. 120	Vraag: (R7 Gezondheid en milieu) In deze MJPB wordt voorgesteld het huidige GRP met een looptijd tot en met 2018 te verlengen tot de invoering van de omgevingswet (nu voorzien in 2021). Welke risico's brengt dit met zich mee als we kijken naar onze wettelijke verplichte taak en het herstel en vervangingsprogramma? Mede gezien ook de reële kans dat de invoering van de omgevingswet wordt uitgesteld? <u>Antwoord:</u> Het verlengen van het huidige GRP heeft geen effect op onze wettelijke verplichte taak om het rioolstelsel adequaat te onderhouden. We blijven de riolen waar nodig herstellen en vervangen op basis van rioolinspecties.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
1m	VVD-13	Cathelijne Bouwkamp	p. 126	Vraag: Op pagina 126 – omgevingswet – “kansen worden verzilverd daar waar dat na afweging van baten en lasten aantoonbaar voordeel oplevert”. Welke ideeën heeft het college op het vizier? <u>Antwoord:</u> Strikt genomen is een vraag naar de ideeën van het college geen technische vraag, maar ter beantwoording door de wethouder. Maar mogelijk bedoelde de heer Combee te vragen naar waar het college op doelt met deze zin in de MJPB? Op deze vraag wordt hieronder ingegaan. De Implementatie van de omgevingswet is een complexe opgave waarover in het coalitieakkoord 2018-2022 de volgende zinnen zijn opgenomen: <i>"We grijpen de nieuwe Omgevingswet aan om onze leefomgeving te verbeteren, de gezondheid en veiligheid van inwoners te beschermen en bij te dragen aan het behoud van een leefbare stad. We zorgen dat burgers van het begin af aan kunnen meedenken in de ontwikkeling van ruimtelijke plannen."</i> Verder geeft de gehele zin in de MJPB 2019-2022 accenten aan ten aanzien van wijksturing en verbetering van dienstverlening: <i>"De mogelijkheden die de Omgevingswet biedt zullen worden verzilverd daar waar dat na afweging van baten en lasten aantoonbaar voordeel oplevert, onder meer voor de Arnhemse veranderopgaven zoals de invoering van wijksturing en voor verbetering van dienstverlening."</i> Ook heeft het College, in het Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet, dat in juli 2017 vastgesteld is, onderstaande "checklist" opgenomen als onderwerpen waar voordelen te behalen zijn (blz 5): <i>"Aantoonbaar voordeel kan bijvoorbeeld zitten in:</i> <i>• Het verbeteren van dienstverlening aan burgers en bedrijven</i> <i>• Het verbeteren (versnellen, eenvoudiger maken) van werkprocessen</i> <i>• Het meer betrekken van de stad bij besluitvorming</i> <i>• Het versterken van de werkwijze van Van Wijken Weten (oa. door de mogelijkheid om in het Omgevingsplan beleid per gebied te differentiëren)</i> <i>• Het realiseren van integrale beleidsdoelen die nu moeilijk door middel van ruimtelijke regelgeving te borgen zijn (zoals duurzaamheid, gezondheid en levensloopbestendigheid)</i>

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				• <i>Het bieden van meer vrijheid aan initiatiefnemers (vergunningvrij maken), zonder onevenredige aantasting van rechtsbescherming en van Arnhemse ruimtelijke kwaliteiten</i> • <i>Het bieden van meer lokaal maatwerk voor integrale ruimtelijke opgaven door het benutten van de vergrote bestuurlijke afwegingsruimte die door de Omgevingswet aan de gemeente geboden wordt.</i> <i>Op basis van een dergelijke 'checklist', waar beslissingen bij de invoering van de Omgevingswet in Arnhem aan getoetst moeten worden, krijgt de Arnhemse ambitie met de Omgevingswet vorm. Dit overzicht is nadrukkelijk niet bedoeld als definitieve invulling. Die moet in de volgende stappen van het proces in dialoog vorm krijgen. Bovendien is op dit moment nog te veel onbekend over de inhoudelijke uitwerking van de Omgevingswet om de consequenties van keuzes te overzien."</i> Op dit moment wordt, zoals ook aangegeven in de MJPB, bekeken of het huidige plan van aanpak bijstelling behoeft.
1n	VVD-14	Ronald Paping	P. 139/ P. 241	Vraag: (Lokale heffingen) Pag 139/pag 241 waar wordt de daling van de totale WOZ-waarde niet-woningen door verklaard? Wat is het effect van de afname van het aandeel 'niet-woningen' op het OZB-totaal voor 'woningen'? <u>Antwoord:</u> De daling van de WOZ-waarde niet-woningen wordt verklaard door het feit dat de werkelijke waardedaling niet-woningen in 2018 enigszins negatiever uitvalt dan waarmee bij de begroting voor 2018 rekening is gehouden. Dit is gecorrigeerd bij de bepaling van de WOZ-waarde voor de begroting van 2019. De waardedaling niet-woningen heeft geen effect op de totale OZB voor woningen. Uitgangspunt in het coalitieakkoord is dat de inkomsten uit de OZB niet mogen stijgen. In de begroting maken we onderscheid tussen de opbrengst woningen en niet-woningen. De effecten van de waardeontwikkeling woningen hebben gevolgen voor het tarief woningen en de effecten van de waardeontwikkeling niet-woningen hebben gevolgen voor het tarief niet-woningen.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
2a	CDA-1	Hans de Vroome	-----	Vraag: (Algemeen) is er inzicht op welke wijze binnen onderwijs instellingen er maatschappelijke stages gedaan worden binnen onderwijsinstellingen? En zo ja kunnen we die krijgen? <u>Antwoord:</u> We hebben als gemeente geen inzicht op welke wijze er binnen onderwijsinstellingen maatschappelijke stages gedaan worden. Dit is een verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf.
2b	CDA-2	Ronald Paping	P. 2	Vraag: Aangegeven wordt dat de doelen en afspraken concreter en meetbaarder moeten worden. Het CDA pleit voor zo smart en afrekenbare resultaten die per jaar op behaald of niet behaald gevolgd moeten kunnen worden. Onze vragen zijn: wordt de gemeenteraad hierbij actief betrokken? Aanvullend: vindt de registratie vanuit de diverse teams gestandaardiseerd plaats. Dit zodat appels met appels worden vergeleken en er niet op voorhand al discussie over de cijfers heerst? <u>Antwoord:</u> Vanuit de gemeenteraad is de wens geuit om de MJPB smarter vorm te geven. Dit is in de motie 17M75 d.d. 6 november 2017 weergegeven. In lijn met deze motie zijn er al een aantal veranderingen in de voorliggende MJPB doorgevoerd. Zo zijn bijvoorbeeld de programma's in deze begroting opgesteld langs het stramien van de drie W-vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat mag het kosten. Daarnaast is een start gemaakt met het zo goed mogelijk koppelen van de doelen aan wat we willen bereiken en de doelen scherper te stellen. Het college heeft aangegeven in de huidige MJPB om in de volgende begrotingen de doelen en afspraken nog concreter en meetbaarder te formuleren. Ook de koppeling met de middelen moet beter. Hierdoor wordt voor een ieder inzichtelijker welk geld en welke capaciteit horen bij welke opgaven. Ook zal worden gekeken naar de samenhang tussen de veranderopgaven, de stedelijke programma's en de wijkprogramma's. Goede registratie van gegevens hoort ook op bij deze opgave. Dit is een meerjarig proces, dat gezamenlijk met alle betrokkenen moet worden gerealiseerd. De auditcommissie en gemeenteraad zullen hier dan ook actief bij worden betrokken.
2c	CDA-3	Ronald Paping	P. 2	Vraag: Is de monitoring op orde en zijn de 5 programabudgetten binnen de veranderopgaven afdoende ontschot zodat de gemeente snel kan handelen? <u>Antwoord:</u> De veranderopgaven worden bekostigd uit de begrotingen voor de stedelijke programma's. Deze budgetten zijn onderverdeeld over de verschillende taakvelden (zie financiële toelichting bij de stedelijke programma's (R)). In de tussenrapportages en jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de voortgang. Hierin zal ook specifiek worden ingegaan op de doelen van de veranderopgaven.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
2d	CDA-4	Roeland van de Zee	P. 8	Vraag: Wanneer kunnen wij scenario's verwachten over vervolg samenwerking DRAN inzake maatwerkvervoer? Antwoord: De toezegging (ID 270) van 30 mei 2018 is nog actueel: t.b.v. de nieuwe aanbestedingsronde (2019/2020) zal een korte gespreksnotitie voor de raad worden opgesteld met mogelijkheden voor het organiseren van het doelgroepenvervoer, uitgewerkt in scenario's. De raad krijgt de gespreksnotitie ruim voordat het aanbestedingstraject start, naar verwachting rond 1 januari 2019. Ter informatie van de raad zal rond die tijd ook een technische voorlichting georganiseerd worden.
2e	CDA-5	Martien Louwers	P. 9	Vraag: Wat zijn de lasten van de 5 ID-ers? Antwoord: Met de overdracht van bedrijfsactiviteiten van Presikhaaf Bedrijven naar Scalabor BV is ervoor gekozen om het formele werkgeverschap van de Sociale Werkvoorziening (SW)-medewerkers bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkvoorziening Midden Gelderland (Presikhaaf bedrijven (PHB)) te laten en het materiële werkgeverschap bij Scalabor te beleggen. Naast SW-medewerkers heeft de GR echter ook nog vijf Arnhemse Instroom-Doorstroom (ID)-medewerkers (op basis van een ambtelijke status) in dienst. Wij hebben ervoor gekozen om hen niet boventallig te laten zijn, hen ondanks hun afwijkende aanstelling te beschouwen als doelgroep-medewerkers en hen (evenals de SW-medewerkers) vanuit de GR PHB te detacheren bij Scalabor BV. Deze keuze leidt tot een tekort in de exploitatie van de GR. Om Scalabor BV de kans te geven tot een toekomstbestendige businesscase te komen is namelijk afgesproken dat de GR PHB doelgroep-medewerkers tot en met 2022 om niet detacheert aan Scalabor BV. Allereerst verstrekken wij een ID subsidie van € 67.000 euro aan de GR. Daarnaast is er een financieel tekort op Arnhemse ID-medewerkers. Vanuit het perspectief van de GR PHB komt dit tekort dan ook voor rekening van de gemeente Arnhem. Het tekort van € 104.000 per jaar wordt gedekt uit de geraamde financiële ruimte die ontstaat in het gemeentelijke financiële kader voor GR PHB. Dit bedrag is opgenomen in de tabel op pagina 12, paragraaf 2.3.1 Meedoen in een socialer Arnhem van de MJPB 2019-2022.
2f	CDA-6	Roeland van der zee	P. 9	Vraag: De tariefstelling HHT, zijn daar de analyse-vaardigheden nu voldoende in belegd?

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Antwoord: Bij de contractering van de Huishoudelijke Hulp Toelage (als algemene voorziening) hebben wij specifieke eisen opgenomen m.b.t. de dienstverlening door de hulpverlener van o.a. een (lichte) signalerende functie t.a.v. de gezondheidssituatie, de leefomstandigheden en de sociale omgeving van de inwoner. Bij de opbouw van het bijbehorende tarief is uitgegaan van salarisschaal FWG 10 . Deze schaal vervalt en wordt opgevolgd door de nieuwe, hogere, schaal HBH. De nieuwe schaal HBH is de nieuwe basis voor de opbouw van het tarief HHT en daarmee de reden voor de verhoging van het tarief.
2g	CDA-7	Hans de Vroome	P. 11	Vraag: Wat waren de opbrengsten van toeristenbelasting voor afschaffing 4 jaar geleden? Antwoord: In 2014 was de opbrengst van toeristenbelasting €206.730. Dit is gebaseerd op een heffing van €0,57 per persoon / per nacht.
2h	CDA-8	Ahmed marcouch	P. 11	Vraag: Kunnen jullie de keuze van de extra kosten per inwoner VVGM bevolking zorgkosten inzichtelijk maken? Antwoord: Een eerste toelichting staat op pagina 12 van de MJPB. In aanvulling daarop: De extra kosten worden veroorzaakt door het (te verwachten aanstaande) besluit van het Algemeen Bestuur van de VGGM om het project Bouwen Bevolkingszorg te starten. Met het plan Doorontwikkeling Bevolkingszorg wordt de kolom Bevolkingszorg toekomstbestendig en eigentijds georganiseerd. Het verschil is meer functies (1,9 fte) vast op regionaal piket en daardoor minder mensen die adhoc worden ingezet. Het resultaat is een compactere, beter opgeleide, beter geoefende en geborgde crisisorganisatie.
2i	CDA-9	Ronald Paping	P. 17	Vraag: Wordt met het dalen van inkomsten leges ook geanticipeerd op de bedrijfsvoering, kan dat? Antwoord: Ja, daar waar mogelijk is en wordt hierop geanticipeerd door te werken met een flexibele schil. Hierdoor is het mogelijk om de bezetting aan te kunnen passen aan de vraag.
2j	CDA-10	Jan van Dellen	P. 21	Vraag: Naar aanleiding van de ontwikkelingen in het financiële kader: in hoeverre is de ambtelijke organisatie klaar voor de toekomst? De leeftijd van gemeenteambtenaren is gemiddeld 48,3 jaar. Hoe is de leeftijdsopbouw

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				op dit moment? Is er aandacht voor instroom van 20-ers en 30-ers: wat is hun aandeel en houdt de gemeente Arnhem hen afdoende vast? Is er beleid op de uitstroom van 55-plussers? <u>Antwoord:</u> De gemiddelde leeftijd van ambtenaren van de gemeente Arnhem is 49,6 jaar. Ja, er is aandacht voor de instroom van jongeren en dus ook van 20-ers. Eén derde van de instroom betreft medewerkers onder de 35 jaar. Dit percentage staat los van het traineeship, want deze 10 medewerkers zijn al in 2017 ingestroomd. Voor deze trainees geldt, evenals voor de eerste groep trainees en andere jonge collega's in de organisatie, dat wij ons inspannen om hen te boeien en te binden aan onze organisatie. Er is geen specifiek beleid gericht op de uitstroom van 55-plussers. Ons personeelsbeleid is er op gericht om iedereen, in elke levensfase, zoveel mogelijk inzetbaar, vitaal en gemotiveerd te houden. Dit doen wij door ontwikkelgesprekken, scholing en daar waar nodig maatwerk.
2k	CDA-11	Jan van Dellen	P. 21	Vraag: Nav hoofdstuk 2: lukt het de gemeente Arnhem om voldoende gekwalificeerd personeel te verkrijgen en optimale infrastructuur? Met name rondom achterblijvende ICT/automatisering vindt het CDA het belangrijk inwoners maximaal comfort hebben. Dit betekent dat vanuit de organisatie hiervoor veel aandacht moet zijn. Onze vraag is of de formatie van deze teams en infrastructuur, ter ondersteuning van de gehele organisatie en inwoners, op orde is? <u>Antwoord:</u> De vacatures die over de afgelopen periode zijn ontstaan, zijn gelukkig met goed gekwalificeerd personeel ingevuld. Er zijn op dit moment ook geen vacatures. Met de start van de Connectie zijn de meeste (technische) ICT-taken bij De Connectie belegd. De taken rondom informatiemanagement, functioneel beheer / informatievoorziening en onderzoek & statistiek zijn bij Arnhem achtergebleven. De gemeente Arnhem heeft ten aanzien van de risico's die de Connectie zelf ziet ten aanzien van de ICT-infrastructuur (zie ook de zienswijze op de begroting), opdracht aan een externe partij gegeven om de huidige stand van zaken van de hele ICT-keten in kaart te brengen. De uitkomsten worden aan het eind van het jaar verwacht.
2l	CDA-12	Jan van Dellen	P. 21	Vraag: Nav hoofdstuk 2: gemiddeld besteden gemeenten 17% van de loonsom aan externe inhuur. Bij 100.000+ gemeenten is dit 20%. Hoe is de situatie in Arnhem? Geldt binnen onze gemeente een norm voor het aantal vast en het aandeel flexibel personeel? Zo ja wat is deze norm, wordt deze gehaald en welk beleid wordt hierop gevoerd ? <u>Antwoord:</u> In 2018 besteedt gemeente Arnhem gemiddeld 15,44% van de loonsom aan externe inhuur. Er is geen norm voor het aantal vast en het aandeel flexibel personeel.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
2m	CDA-13	Jan van Dellen	P. 21	Vraag: Ziekteverzuim zegt veel over de sfeer binnen een organisatie. Hoe is op dit moment het ziekteverzuim en hoe ontwikkelt deze zich sinds 2016? Welk preventief beleid voert Arnhem om het onze medewerkers zo goed mogelijk naar de zin te maken? Is hiervoor afdoende budget beschikbaar? Is daarbij ook afdoende aandacht voor opleidingen? Maken onze medewerkers hiervan afdoende gebruik? Antwoord: Ziekteverzuimpercentage: Jaarcijfer 2016 : 6,25% Jaarcijfer 2017 : 5,64% T/m augustus 2018, 12 maanden voortschrijdend : 6,27% Vanuit verschillende kanten wordt tijd, energie en middelen ingezet voor de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Een aantal belangrijke lijnen zijn: - leer-en ontwikkelbeleid met opleidingsbudgetten voor de organisatieonderdelen, maar ook een eigen aanbod van workshops en trainingen, gericht op inzetbaarheid en loopbaanontwikkeling. Daarnaast individuele loopbaanbudgetten die medewerkers naar eigen inzicht kunnen besteden aan hun toekomstige loopbaan. - talentmanagement: in enkele organisatieonderdelen wordt veel aandacht besteed aan ieders talenten en hoe je die op de beste manier kunt inzetten. Talentmanagement gaat de komende jaren gemeentebreed aandacht krijgen. - Vitaliteitsbeleid: door medewerkers vitaal te houden, kun je voorkomen dat ze ziek worden. Beleid hiervoor wordt nu ontwikkeld waarbij samen met medewerkers en medezeggenschap onderzocht wordt welke instrumenten helpen om medewerkers vitaal te houden.
3a	Arnhem Centraal-1	Cathelijne Bouwkamp	-----	Vraag: In de bijlage Verordening afvalstoffenheffing is een overzicht met kosten voor het afgeven van afval bij de ABS-en. Nergens is te vinden dat dit 6 keer per jaar gratis is. Is dit vervallen of staat dit ergens anders? Antwoord: De 6x gratis afval aanbieden bij de ABS is niet vervallen. Dit is niet opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing (ook nooit geweest), maar staat in het Afvalplan 2012-2020, dat in mei 2012 door de Raad is vastgesteld. Aangezien het Afvalplan ook een raadsbesluit is, hoeft dit niet nogmaals bij verordening te worden bepaald. Overigens is de informatie over 6x gratis mogen aanleveren wel te vinden op de website van Arnhem en is deze informatie ook opgenomen op de borden van de ABS.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
3b	Arnhem Centraal-2	Ronald Paping	-----	Vraag: Waarom staat t/m het onderdeel 'Wijkprogramma's' overal bij 'Wat mag het kosten?' het zinnetje 'De veranderingen worden bekostigd uit de begrotingen voor stedelijke programma's' in plaats van wat het daadwerkelijk mag kosten? <u>Antwoord:</u> Op dit moment is het financieel technisch bezien niet mogelijk om vanuit de financiële administratie gegenereerd de begroting van de veranderingen op te stellen. De budgetten die gebruikt worden om de doelstellingen van de veranderingen te bereiken, zijn onderdeel van de stedelijke programma's. Aangezien de veranderingen grotendeels integrale programma's zijn, komen de budgetten uit verschillende stedelijke programma's. Het college heeft aangegeven in de huidige MJPB om in de volgende begrotingen de doelen en afspraken nog concreter en meetbaarder te formuleren. Ook de koppeling met de middelen moet beter. Hierdoor wordt voor een ieder inzichtelijker welk geld en welke capaciteit horen bij welke opgaven. Ook zal worden gekeken naar de samenhang tussen de veranderingen, de stedelijke programma's en de wijkprogramma's. Dit is een meerjarig proces, dat gezamenlijk met alle betrokkenen moet worden gerealiseerd.
3c	Arnhem Centraal-3	Ronald Paping	-----	Vraag: Waarom wordt door het hele document heen aangegeven aan welke veranderprogramma's er gekoppeld wordt (V.1, V.2 enz.), zonder daarbij aan te geven in welke zin dit gedaan wordt? Inzake de leesbaarheid van het document was het makkelijker geweest om er per hoofdstuk een A4'tje met korte uitleg toe te voegen, in plaats van steeds weer naar de veranderprogramma's terug te moeten bladeren. <u>Antwoord:</u> Tussen de veranderingen, de wijkprogramma's en de stedelijke programma's zit veel samenhang. In de stedelijke programma's en de wijkprogramma's wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de doelstellingen van de veranderingen. In de veranderingen zijn de hoofddoelen aangegeven en in de stedelijke programma's is aangegeven welke subdoelen hierbij horen en welke activiteiten ondernomen worden. In de digitale pdf en de online versie van de begroting kan op eenvoudige wijze worden geklikt op de V-1 tjes etc, waardoor snel inzicht kan worden verkregen. Zoals ook in het antwoord op de tweede vraag van Arnhem Centraal, heeft het college aangegeven in de huidige MJPB om in de volgende begrotingen de doelen en afspraken nog concreter en meetbaarder te formuleren. Ook het door jullie gemaakte punt van samenhang tussen de programma's zal hierbij worden betrokken.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
3d	Arnhem Centraal-4	Hans De Vroome	P. 44	Vraag: Opmerking: op pagina 44 moet 'vitale verbinden' 'Vitale Verbindingen' zijn? <u>Antwoord:</u> Klopt wordt aangepast.
3e	Arnhem Centraal-5	Hans De Vroome	P. 44	Vraag: Op pagina 44 staat: “de wasplaats in Klarendal ontwikkelt zich meer en meer tot een ontmoetingsplek maar is nog afhankelijk van een stevige subsidie”. Waar kunnen we dit bedrag terugvinden en hoe groot is dit? <u>Antwoord:</u> Het bedrag staat niet expliciet vermeld. Momenteel is het Team Leefomgeving Noordwest met het bestuur van de Wasplaats in gesprek over de subsidie aanvraag voor 2019.
3f	Arnhem Centraal-6	Martien Louwers/ Ronald Paping	-----	Vraag: Hoe komt de toedeling van de wijkbudgetten tot stand? welke criteria en systematiek worden gehanteerd? <u>Antwoord:</u> De budgetten op de wijkprogramma's zijn budgetten voor specialistische zorg en budgetten voor de Teams leefomgeving. De toewijzing van specialistische zorg ten laste van de budgetten op de wijkprogramma's gebeurt door de sociale wijkteams. De budgetten voor specialistische zorg zijn verdeeld over de wijkprogramma's o.b.v. de parameters van de landelijke verdeelmodellen. Het Arnhemse aandeel in het landelijke verdeelmodel is doorvertaald naar de 8 wijkprogramma's. De budgetten zijn als volgt verdeeld over de acht wijkprogramma's: • Specialistische jeugdhulp: o.b.v. objectieve kenmerken van de deelpopulaties • Maatwerkvoorzieningen WMO: o.b.v. objectieve kenmerken van de deelpopulaties • WMO (m.b.t. de taken die gemeente ook al vóór 2015 uitvoerde): o.b.v. historische kosten • Beschermd wonen: o.b.v. historische kosten Bij de start van de Teams leefomgeving is eenmalig een verdeling gemaakt van de budgetten over de 8 wijkprogramma's. Dit is gebeurd op basis van verdeelsleutels passend bij dat betreffende budget. Denk bijvoorbeeld aan: aantal inwoners, delen door 8, op basis van historische kosten, aantal bijstandsgerechtigden, vierkante meters te onderhouden groen. Een uitzondering hierop is het groot onderhoud in de openbare ruimte of van vastgoed. De budgetten groot onderhoud worden jaarlijks verdeeld op basis van onderhoudsplannen.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
3g	Arnhem Centraal-7	Cathelijne Bouwkamp	-----	Vraag: We willen wijken van het gas af. Aan de TU Delft is men bezig met waterstof, dat door redelijk geringe aanpassingen gebruik maakt van het huidige net. Is Arnhem hier ook mee bezig? Antwoord: Het toepassen van waterstof in het huidige gasnet met geringe aanpassingen is een zeer interessante ontwikkeling, bijvoorbeeld voor wijken waar all-electric oplossingen of het stadswarmtenet minder kansrijk zijn. Zeker ook gezien de in Arnhem aanwezige expertise op het gebied van waterstof. Waar kansen liggen om in Arnhem hiermee ervaring op te doen, bijvoorbeeld in pilotvorm, zullen we deze grijpen.
3h	Arnhem Centraal-8	Cathelijne Bouwkamp	-----	Vraag: Welke locaties voor windmolens zijn mogelijk binnen onze gemeente? Antwoord: Bij het opstellen van het programma New energy made in Arnhem zijn ruimtelijke kansen voor duurzame energietechnieken (windenergie, zonne-energie, warmte-koude opslag, geothermie, riothermie, biomassa en restwarmtebenutting) onderzocht. Deze zijn weergegeven in de energiepotentiekaart, die een achtergronddocument bij het programma is. Hieruit blijkt dat er ruimtelijk gezien diverse kansen bestaan voor de realisatie van grootschalige windturbines in Arnhem, ondanks de relatieve windluwte in de gemeente en de grote hoeveelheid oppervlakte waar plaatsing van turbines vanwege wetgeving uitgesloten is. De geschikte locatie kunnen ruimte bieden aan circa 16 turbines (zie windpotentiekaart). Eventueel is meer mogelijk, wanneer ook niet-kansrijke locaties en aandachtsgebieden in ogenschouw worden genomen en/of restricties m.b.t. de vliegfunnel rond vliegbasis Deelen zouden vervallen. De complete energiepotentiekaart is te downloaden via: https://www.arnhem.nl/stad_en_wijken/projecten/energie_made_in_arnhem/new_energy_made_in_arnhem
3i	Arnhem Centraal-9	Martien Louwers	-----	Vraag: Bij de wijkoverzichten waar het gaat om lasten en baten zoals tabel pagina 38 zijn geen aantallen inwoners genoemd. Kan dit aangevuld worden, zodat helder is wat per inwoner wordt uitgegeven?

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Antwoord: Er is op dit moment niet voor gekozen om in de MJPB per programma aan te geven, wat de kosten per inwoner zijn. De vraag is of het uitdrukken van uitgaven per inwoner recht doet aan de verschillende uitdagingen en problematieken in de wijken. In de 'staat van de stad' zijn de wijken van de gemeente Arnhem opgenomen, met daarbij de verschillende kenmerken van de wijken. Een onderdeel hiervan zijn het aantal inwoners. In de MJPB 2019-2022 is bij de inleiding van de wijken een verwijzing naar digitale versie van de 'staat van de stad' opgenomen.
3j	Arnhem Centraal-10	Cathelijne Bouwkamp	-----	Vraag: Wat kosten de boa's die het illegale grofvuil eerst markeren en vervolgens laten ophalen? Antwoord: In de begroting van afval worden de kosten toegerekend voor de inzet van 4 fte's aan BOA-capaciteit voor de eerste controle. Zij controleren op illegale bijplaatsingen en dumpingen, plaatsen stickers, gaan op zoek naar daderinformatie en handhavingsacties. De loonkosten die hiermee gemoeid zijn, bedragen € 216.000 en zijn structureel opgenomen in de begroting. Daarnaast is geld gereserveerd om de inzet van afvalcoaches in 2019 te continueren; hiervoor is voor 2019 € 250.000 in de begroting opgenomen. Bij invoering van DIFTAR wordt dit laatste budget uitgebreid naar € 540.000, te besteden aan extra BOA's en afvalcoaches.
3k	Arnhem Centraal-11	Cathelijne Bouwkamp	-----	Vraag: Wat kost de app die in ontwikkeling is voor het melden van zaken in de openbare ruimte? Antwoord: De gemeente Arnhem heeft een eigen digitaal formulier voor Meldingen Openbare Ruimte. Momenteel wordt onderzocht hoe het meldingssysteem verder kan worden geoptimaliseerd. Er is op dit moment geen app in ontwikkeling.
3l	Arnhem Centraal-12	Jan Van Dellen	-----	Vraag: Wat zijn de kosten voor het online formulier en de verwerking daarvan op de website? Antwoord: Op verzoek is deze vraag als volgt toegelicht door Arnhem Centraal: <i>Via social media heeft de gemeente laten weten bezig te zijn met verbetering van de online formulieren voor het maken van meldingen in de openbare ruimte. Het huidige formulier is niet gebruiksvriendelijk voor de diverse types mobiele telefoons. Op pagina 132 staat:</i> <i>“verdere verbetering van toegankelijkheid van de (online) gemeentelijke kanalen, mede op basis van een gebruikersonderzoek.” Vraag is welk bedrag voor dit onderzoek is gereserveerd en welk bedrag beschikbaar is voor verder verbetering van het onlineformulier.</i>

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Het gaat hierbij om twee afzonderlijke onderwerpen. Enerzijds gaat het om (formulieren voor) meldingen openbare ruimte; een toelichting daarop is te vinden in de beantwoording van vraag 11. Anderzijds verwijst het citaat uit de MJPB naar de algehele toegankelijkheid van de website. Zie hiervoor de beantwoording onder vraag 5l.
3m	Arnhem Centraal-13	Cathelijne Bouwkamp	P. 11	Vraag: Klopt het dat het onderhoud van de Blauwe Golven of de Groene corridor exact hetzelfde zijn? <u>Antwoord:</u> Nee, dat is niet waarschijnlijk. Op dit moment worden verschillende inrichtingsvarianten uitgewerkt. Hierbij worden ook de toekomstige beheer- en onderhoudskosten inzichtelijk gemaakt.
3n	Arnhem Centraal-14	College	P. 14	Vraag: Waarom zijn er meer Fte's nodig voor het college? Zijn er werkzaamheden bij gekomen die dit rechtvaardigen? <u>Antwoord:</u> In de vorige collegeperiode werkten 2 van de 6 wethouders parttime (0,8). In deze collegeperiode werken alle 6 wethouders fulltime. Daarmee steeg 'de wethouderbezetting' met 0,4 fte van 5,6 fte naar 6 fte.
3o	Arnhem Centraal-15	Martien Louwers	P. 33	Vraag: . Welk bedrag is er gereserveerd voor het verbeteren van de communicatie vanuit de gemeente naar haar inwoners? En hoe is dit opgedeeld in verschillende vormen van communicatie? <u>Antwoord:</u> Binnen projecten en beleidsvelden zijn op reguliere basis middelen beschikbaar voor communicatie. Meer inclusief communiceren kan betekenen dat deze middelen anders moeten worden ingezet. Op voorhand betekent dit niet dat er extra budget gereserveerd moet worden. Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie wordt ook gekeken wat dit betekent voor de inzet van middelen.
3p	Arnhem Centraal-16	Roeland Van der Zee	P. 43	Vraag: Welk bedrag is er gereserveerd voor de garage in het Spijkerkwartier om de overloop op te vangen? <u>Antwoord:</u> Onderdeel van het parkeerplan Spijkerkwartier is dat de meeropbrengsten uit het betaald parkeren terugvloeien naar de wijk. De wijk kan zelf bepalen waaraan dit geld besteed wordt. De verwachte meeropbrengsten bedragen 250.000 Euro. Eén van de maatregelen die de wijk neemt om het aantal auto's op straat te verminderen is het huren van parkeerplaatsen in parkeergarages. Op dit moment worden 15 parkeerplaatsen in parkeergarage Velperpoort gehuurd. De kosten voor het huren van de parkeerplaatsen in de garage Velperpoort bedragen € 11.250,00 incl. BTW per jaar. Deze kosten worden betaald uit de meeropbrengsten van het betaald parkeren in het Spijkerkwartier. Voor vrijwel al deze parkeerplaatsen zijn bewonersvergunningen uitgegeven. Deze bewoners

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				parkeren hun auto niet meer op straat. Over het huren van extra parkeerplaatsen in de parkeergarage onder de Coöp worden op dit moment onderhandelingen gevoerd. Deze onderhandelingen lopen nog. Als deze onderhandelingen resulteren in het sluiten van een huurovereenkomst dan zullen de daaruit voortvloeiende kosten ook worden betaald uit de meeropbrengsten betaald parkeren Spijkerkwartier. Door de gemeente is geen bedrag gereserveerd voor het huren van de parkeergarages in het Spijkerkwartier. De huur wordt betaald uit de extra inkomsten, de meeropbrengsten, uit het betaald parkeren die terugvloeien naar de wijk.
3q	Arnhem Centraal-17	Martien Louwers	-----	Vraag: Er wordt op verschillende plekken naar het wijkactieplan verwezen. In Presikhaaf lijkt deze nog niet gereed te zijn, kunt u aangeven waar deze te vinden zijn? Antwoord: Inmiddels staat op de gemeente site de laatste versie van het wijkprogramma presikhaaf. Dit kunt u vinden via onderstaande link. Daarnaast zullen we het document ook beschikbaar maken via de wijkwebsite presikhaafnet.nl. https://www.arnhem.nl/stad_en_wijken/Wijken/wijkactieplannen Wijkprogramma's - Gemeente Arnhem www.arnhem.nl Elke Arnhemse wijk heeft een eigen wijkprogramma.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
3r	Arnhem Centraal 18	Cathelijne Bouwkamp Martien Louwers	P. 56	Vraag: Welke BGB projecten gaat het hier over? <u>Antwoord:</u> Het opknappen van het parkeerterrein rond winkelcentrum Presikhaaf.
3s	Arnhem Centraal 19	Cathelijne Bouwkamp Martien Louwers	P. 155	Vraag: Wat zijn de kosten per wijk om het onderhoudsniveau één of twee stappen hoger te brengen? <u>Antwoord:</u> Dit is voor elk aspect van onderhoud voor de verschillende onderdelen van de openbare ruimte anders. Het is dus vrij complex om hier zo antwoord op te geven. Ter indicatie: Om voor de wijken, bedrijfsterreinen en infrastructuur het ambitieniveau te verhogen voor de aspecten zwerfvuil, onkruid en groen van C naar B is ca. 625.000 euro per jaar extra nodig. Als we het hebben over alle aspecten van de openbare ruimte kom je al snel op enkele miljoenen extra per jaar.
3t	Arnhem Centraal 20	Cathelijne Bouwkamp Martien Louwers	P. 155	Vraag: Welke wijken hebben B of C niveau? <u>Antwoord:</u> Aangenomen wordt dat deze vraag refereert aan de het feit dat de ambitie voor groen als B/C is aangegeven. Het ambitieniveau is voor elke wijk gelijk maar voor sommige aspecten van het groen is de ambitie B (bv snoeien) en voor andere is dit C (bv onkruid verwijderen)
3u	Arnhem Centraal 21	Cathelijne Bouwkamp Martien Louwers	P. 155	Vraag: Waarom hebben bedrijventerreinen een hoger onderhoudsniveau dan wijken? <u>Antwoord:</u> Dit is het gevolg van de bezuinigingen die enkele jaren geleden zijn doorgevoerd op het BGB (BuitenGewoon Beter) budget. Het onderhoud van wijkwegen maakt hier deel van uit en heeft toen dus een lager onderhoudsniveau gekregen. Genoemd verschil is overigens alleen aan de orde voor het aspect verhardingen.
3v	Arnhem Centraal 22	Cathelijne Bouwkamp Martien Louwers	P. 155	Vraag: Wanneer is een fietspad A en wanneer B niveau? <u>Antwoord:</u> Aangenomen wordt dat deze vraag refereert aan de het feit dat de ambitie voor fietspaden A/B is aangegeven. Hoofd fietsroutes (Rijnwaalpad e.d.) worden op niveau A onderhouden, overige fietspaden (al dan niet vrij liggend) op niveau B
3w	Arnhem Centraal	Jan van Dellen	P. 205	Vraag: Vorig jaar ontving de Stichting wijk- en sportaccommodatie Vredenburg een totale subsidie van € 50.000,-. Daar is een gedeelte van uit het wijkbudget gekomen. Volgens de gemaakte afspraken hebben zij in

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
	23	Martien Louwers		2019 weer recht op € 50.000,-, maar op pagina 205 staat maar € 34.000,-. Waarom is niet het gehele bedrag opgenomen of staat dit nog onder een andere post? <u>Antwoord:</u> Het verlenen van subsidie aan de stichting is het resultaat van de veranderde verhoudingen tussen de stichting, Vastgoedbedrijf Arnhem (VBA) en Sportbedrijf Arnhem (SBA). De subsidie aan Vredenburg is afkomstig van budgetten van VBA en SBA, dit is nog niet administratief verwerkt in de begroting.
4a	PVDA-1	Jan van Dellen		Vraag: Hoeveel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt moet de gemeente op basis van de banenafpraak in dienst nemen en hoeveel zijn er in dienst van de gemeente? <u>Antwoord:</u> In het kader van de vigerende taakstelling ten aanzien van de zogenaamde Banenafpraak moet de gemeente Arnhem als werkgever in 2024 39 banenafpraakbanen gerealiseerd hebben. Momenteel zijn er ook 39 gerealiseerd. Hierbij geldt (vooral nog) wel de kanttekening dat (i) de meesten op basis van de opdracht 'beheer gemeentelijke fietsenstallingen' vanuit Scalabor BV bij ons gedetacheerd zijn en (ii) de meeste overige banenafpraak-medewerkers op basis van een tijdelijk contract bij ons werken. De borging en de gewenste uitbreiding van banenafpraakbanen zijn daarmee dus nog een punt van aandacht voor deze bestuursperiode. Temeer omdat wij vaststellen dat invulling van dergelijke banen een verrijking zijn voor onze gemeentelijke organisatie.
4b	PVDA-2	Ronald Paping		Vraag: Kan er al iets gezegd worden over de doorwerking van de septembercirculaire ten opzichte van de meicirculaire? <u>Antwoord: Algemeen</u> De effecten van de septembercirculaire worden niet verwerkt in de MJPB 2019-2022. Dit is de gebruikelijke werkwijze: de raming van het gemeentefonds in MJPB 2019-2022 is gebaseerd op een doorrekening van de meicirculaire 2018. Hierop toetst onze toezichhouder. De doorrekening van de septembercirculaire wordt vervolgens (samen met eventuele effecten uit de decembercirculaire) meegenomen in het financiële beeld ten behoeve van de Perspectiefnota. In dit geval de Perspectiefnota voor 2020. Om die reden wordt er ook geen integrale (separate) doorrekening van de septembercirculaire aan de Raad voorgelegd. We kunnen wel aangeven wat in hoofdlijnen de effecten zijn voor het financiële beeld zoals ook vorige week door de wethouder op de Politieke Avond (19-09-2018) is aangegeven, zie hieronder. <u>Algemene uitkering incidenteel 2018</u>

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				- daling uitkeringsfactor in het jaar 2017 met 4 punten: effect voor Arnhem circa - € 450.000. Afrekening vindt plaats in 2018; - neerwaartse bijstelling accres 2018 met € 194 mln landelijk als gevolg van lagere uitgaven Rijk dan geraamd. Dit telt structureel door in de jaren daarna; - afname ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds (BCF) in 2018 met € 169 mln. Dit komt vooral doordat gemeenten en provincies meer zijn gaan declareren bij het BCF. → Effect voor Arnhem op basis van deze drie oorzaken samen: circa - € 3,5 mln (incidenteel 2018) <u>Algemene uitkering structureel effect</u> - opwaartse bijstelling accres in 2019 met € 187 mln. In de jaren daarna minimale verschillen tussen accres meicirculaire en accres septembercirculaire. Dus meerjarig vanaf 2019 geen majeure effecten van de bijstelling accres uit deze circulaire; - ook voor de jaren 2019 tot en met 2023 is sprake van een afname van de ruimte onder plafond BCF. In de MJPB 2019-2022 hebben we echter deze ruimte voor het eerst meerjarig helemaal niet meer meegenomen, op die manier ramen we dus behoedzaam; - enkele taakmutaties waarvoor middelen worden toegevoegd aan de algemene uitkering, maar waar in veel gevallen ook (nieuwe) lasten tegenover staan. Bijvoorbeeld de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma, de toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang en de toezicht en handhaving op kwaliteit peuterspeelzalen. <u>Integratie- en decentralisatieuitkeringen</u> - diverse bijstellingen in integratie- en decentralisatieuitkeringen. In aanloop naar de Perspectiefnota worden deze nader uitgewerkt en voor zover voorgesteld wordt om deze over te hevelen naar diverse beleidsvelden, wordt dit onderbouwd aan de Raad voorgelegd.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
4c	PVDA-3	Martien Louwers		Vraag:In de MJPB 2018-2021 is aangegeven dat er proeftuinen worden opgezet voor een gezinsgerichte aanpak om mensen uit de bijstand te krijgen richting betaald werk. Kan aangegeven worden wat de inzet is geweest voor deze aanpak en wat de resultaten zijn geweest? Antwoord: De proeftuinen zijn ingezet met het doel te leren / ervaringen op te doen met verschillende mogelijke nieuwe werkwijzen die kunnen bijdragen aan het vergroten van de arbeidsparticipatie. Om allerlei redenen ontstond de behoefte aan deze verkenningen (de verdere uitwerking van de decentralisaties, het veranderen van het veld van samenwerkingspartners, de vraag hoe echt tot een ander resultaat te komen). De leerervaringen wilden wij zeker toepassen op ons eigen cluster Werk en Inkomen. Vorig jaar starten wij daarom een aantal proeftuinen in de wijken, maar ook intern zijn er andere manieren van werken beproefd. Wat levert dit op: ○ samenbrengen van professionals vanuit meerdere organisaties met elk hun eigen spelregels en cultuur is een uitdaging. Meerwaarde is ontdekt en focus is verlegd naar een gezamenlijke aanpak-cultuur waarin de inwoner en de inwoner naar werk centraal staat. ○ inwoners kunnen in eigen wijk terecht met vragen over inkomen, participatie, werk en zorg. Ervaart dat hij niet meer hoeft te 'shoppen' langs verschillende loketten. De professional is zichtbaar in de wijk. ○ inwoners voelen zich gehoord en geholpen, komen op eigen initiatief. Voorbeelden van casussen: inwoners geholpen aan een beter cv, gestimuleerd om zich te oriënteren op de arbeidsmarkt (via werkervaringsplaatsen, projecten naar betaald werk, WSP), inwoners zijn begeleid om de weg te vinden richting activerend werkplekken, inwoners begeleid naar ondersteuning op het terrein van zorg en ook werk (activerend werk). ○ Professional heeft intensiever en beter contact met de inwoner: weet er speelt op meerdere leefdomeinen, waardoor ondersteuning gericht kan worden ingezet. De ervaringen vanuit de proeftuinen nemen we mee in de uitwerking van de lijnen in het programmaplan. Wij hopen hierover eind dit jaar met u in gesprek te gaan.
4d	PVDA-4	Jan van Dellen		Vraag:Worden bij aanbestedingen van de gemeente ook eisen opgenomen met betrekking tot het aanbieden van stageplaatsen? Antwoord: In aanbestedingen worden, waar mogelijk, criteria opgenomen met betrekking tot social return. De invulling van die criteria kan, in overleg met de

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				gemeente, eventueel plaatsvinden door middel van het aanbieden van stageplaatsen.
4e	PVDA-5	Ronald Paping		Vraag: Gelrepas: hoe wordt ervoor gezorgd dat deze zo breed mogelijk wordt ingezet om sport- en cultuurparticipatie te stimuleren? En wat is het precieze limiet aan deelnemers? Wanneer is het budget op? En als deze op dreigt te raken wat zijn de afwegingen om te bepalen wie wel, en wie niet aan bepaalde dingen kan meedoen? Is dat wanneer je de aanvraag doet (dus wie het eerst komt, wie het eerst maalt), of wie heeft het laagste (besteedbaar) inkomen? Antwoord: Het gebruik van de GelrePas en het GelrePasprogramma wordt gecommuniceerd via www.gelrepas.nl en via informatie in het couponboekje, dat iedere pashouder (jaarlijks) ontvangt. Daarnaast is een brochure beschikbaar. Op het gebied van sport en cultuur fungeren medewerkers van het JeugdSportFonds en het JeugdCultuurFonds (regio Arnhem) als aanjagers. Met voorlichtingscampagnes, intermediairs en andere acties willen zij meer kinderen met sport dan wel cultuur in aanraking laten komen. Ook ondersteunende instanties zoals Stichting Leergeld en Sportbedrijf Arnhem hebben een belangrijke rol in de voorlichting/informatieverstrekking. De GelrePas is een opneemregeling. Jaarlijks worden de verwachte kosten geschat op basis van het bereik en gebruik in voorgaande jaren.
4f	PVDA-6	Ahmed Marcouch		Vraag: Is het plan om het uitvoeringsplan bestrijding mensenhandel na 2020 door te zetten? En zo ja, zijn deze kosten meegenomen in de begroting? Antwoord: De uitvoering bestrijding mensenhandel in Arnhem wordt al meerdere jaren vormgegeven en wordt ook na 2020 voortgezet. Het uitvoeringsplan kent een looptijd tot en met 2020 en biedt een leidraad voor het intensiveren van de huidige aanpak. Daarvoor zijn additionele middelen vrijgemaakt. Aan het eind van de looptijd van het uitvoeringsplan wordt beoordeeld of er structureel aanvullende middelen nodig zijn.
4g	PVDA-7	Martien Louwers/ Jan van Dellen/		Vraag: Bij de bestuurlijke hoofdlijnen onder het punt “inzet mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij fietsenstallingen” (pagina 9) staat dat er een structureel tekort is van €40.000,-. Dit tekort wordt in de begroting ook gedekt. Echter, bij Stadsprogramma 2 (verkeer, vervoer en waterstaat) bij lasten zien we een besparing van € 66k op inzet mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij fietsenstallingen. En een vermindering van de baten voor fietsenstallingen van € 69k. Tenslotte zien we een onttrekking aan de BR Bereikbaarheidsfonds van

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
		Roeland van der Zee		€ 106k ten behoeve van dekking en beheer fietsenstallingen AC + investering. Waar is de € 40.000,- uit de bestuurlijke hoofdlijnen op gebaseerd? Hoe verhouden deze bedragen zich tot elkaar? <u>Antwoord:</u> Wat betreft de 40.000€ : vanuit de wet Banenafpraak staat de gemeente Arnhem voor de opgave om in 2024 39 banenafpraak-banen te realiseren (banen van 25,5 uur). Dit is onderdeel van de ambitie van de gemeente Arnhem om een inclusieve organisatie te zijn. Afgesproken is via detachering werknemers voor de bewaakte fietsenstallingen in Arnhem in te zetten (fietsenstallingen in eigen beheer). Dit zijn mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Er zijn structurele meerkosten verbonden aan deze oplossing van € 40.000; voor 2019 - 2022 wordt voorgesteld het budget voor beheer fietsenstallingen te verhogen met dit bedrag. De onttrekking aan de BR Bereikbaarheidsfonds van € 106k ten behoeve van dekking en beheer fietsenstallingen AC + indexering staat hier los van. Dit betreft de gemeentelijke bijdrage aan de exploitatie fietsenstalling Arnhem CS centrumzijde. Ook de lagere kosten en de lagere baten op Stadsprogramma 2 (verkeer, vervoer, waterstaat) van €66k resp. € 69k staan hier los van. Dit betreft een subsidie die de provincie in 2016 heeft toegekend voor pilotfase gedurende de eerste 3 jaren (2016, 2017, 2018) van de fietsenstalling Arnhem Centraal Centrumzijde. De NS kon deze subsidie niet zelf aanvragen, daarom liep dit via de gemeente (de ontvangst van de provincie is in onze begroting een bate, het doorgeven aan NS een last). Wellicht ten overvloede: de werknemers in de fietsenstalling Arnhem Centraal zijn ook mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Zij tellen niet mee voor de banenafpraak van de gemeente Arnhem (in tegenstelling tot de medewerkers uit gemeentelijke fietsenstallingen), maar maatschappelijk gezien is het wel een goede zaak dat zij hier werkervaring opdoen.
5a	GL-1	Ronald Paping	2	Vraag: Het college uit de ambitie om de begroting eenvoudiger op te stellen. Landelijk is de begroting opgeschreven in begrijpelijke taal. Wat zijn de kosten van het vertalen van onze (toekomstige) begroting in begrijpelijke taal? <u>Antwoord:</u> Zoals u aangeeft heeft het college in de huidige MJPB uitgesproken om in de volgende begrotingen de doelen en afspraken nog concreter en meetbaarder te formuleren. Ook de koppeling met de middelen moet beter. Hierdoor wordt voor een ieder inzichtelijker welk geld en welke capaciteit horen bij welke opgaven. Dit is een meerjarig proces, dat gezamenlijk met alle betrokkenen moet worden gerealiseerd. Ook zal de infographic verder moeten worden door ontwikkeling, zodat de burger in simpele stappen de hoofdlijnen tot zich kan nemen

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord																																																																																				
				uit de Arnhemse begroting. De kosten die hiermee gemoeid zijn zullen worden afgewogen in het traject van de doorontwikkeling. Wij kunnen op dit moment geen inschatting geven wat de kosten hiervan zijn.																																																																																				
5b	GL-2	Ronald Paping	6	Vraag: Er staat ‘een lichte stijging van het accres in 2018 (met een structurele doorwerking)’ en ‘een daling van het accres in de jaren 2019-2022 oplopend naar € 400 miljoen landelijk’. Wat is de stijging (met structurele doorwerking) en wat is de daling en hoe verhouden deze zich tot elkaar? Antwoord: In de meicirculaire is de volgende tabel opgenomen met de nieuwe (landelijke) accressen ten opzichte van de maartcirculaire: Tabel 2.2.3 Actuele raming accressen gemeentefonds 2018-2023 (in duizenden euro's) <table><tr><th></th><th>2018</th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th></tr><tr><td>Stand maartcirculaire 2018</td><td>1.124.314</td><td>1.062.561</td><td>1.138.585</td><td>937.040</td><td>1.170.147</td></tr><tr><td>Mutatie jaarlijkse tranches</td><td>24.207</td><td>-37.281</td><td>-119.956</td><td>-75.476</td><td>-198.807</td></tr><tr><td>Stand meicirculaire 2018</td><td>1.148.521</td><td>1.025.280</td><td>1.018.629</td><td>861.564</td><td>971.340</td></tr></table> Hieruit blijkt de mutatie van de jaarlijkse tranches. Om een beeld te krijgen van de structurele doorwerking is de volgende tabel (ook uit de meicirculaire) een handig hulpmiddel: <table><tr><th></th><th>2018</th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th></tr><tr><td>Tranche 2017</td><td>-23.436</td><td>-23.436</td><td>-23.436</td><td>-23.436</td><td>-23.436</td></tr><tr><td>Afrekening 2017</td><td>-23.436</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Tranche 2018</td><td>24.207</td><td>24.207</td><td>24.207</td><td>24.207</td><td>24.207</td></tr><tr><td>Tranche 2019</td><td></td><td>-37.281</td><td>-37.281</td><td>-37.281</td><td>-37.281</td></tr><tr><td>Tranche 2020</td><td></td><td></td><td>-119.956</td><td>-119.956</td><td>-119.956</td></tr><tr><td>Tranche 2021</td><td></td><td></td><td></td><td>-75.476</td><td>-75.476</td></tr><tr><td>Tranche 2022</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>-198.807</td></tr><tr><td>Tranche 2023</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal gewijzigde tranches</td><td>-22.665</td><td>-36.510</td><td>-156.466</td><td>-231.942</td><td>-430.749</td></tr></table>		2018	2019	2020	2021	2022	Stand maartcirculaire 2018	1.124.314	1.062.561	1.138.585	937.040	1.170.147	Mutatie jaarlijkse tranches	24.207	-37.281	-119.956	-75.476	-198.807	Stand meicirculaire 2018	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340		2018	2019	2020	2021	2022	Tranche 2017	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	Afrekening 2017	-23.436					Tranche 2018	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207	Tranche 2019		-37.281	-37.281	-37.281	-37.281	Tranche 2020			-119.956	-119.956	-119.956	Tranche 2021				-75.476	-75.476	Tranche 2022					-198.807	Tranche 2023						Totaal gewijzigde tranches	-22.665	-36.510	-156.466	-231.942	-430.749
	2018	2019	2020	2021	2022																																																																																			
Stand maartcirculaire 2018	1.124.314	1.062.561	1.138.585	937.040	1.170.147																																																																																			
Mutatie jaarlijkse tranches	24.207	-37.281	-119.956	-75.476	-198.807																																																																																			
Stand meicirculaire 2018	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340																																																																																			
	2018	2019	2020	2021	2022																																																																																			
Tranche 2017	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436																																																																																			
Afrekening 2017	-23.436																																																																																							
Tranche 2018	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207																																																																																			
Tranche 2019		-37.281	-37.281	-37.281	-37.281																																																																																			
Tranche 2020			-119.956	-119.956	-119.956																																																																																			
Tranche 2021				-75.476	-75.476																																																																																			
Tranche 2022					-198.807																																																																																			
Tranche 2023																																																																																								
Totaal gewijzigde tranches	-22.665	-36.510	-156.466	-231.942	-430.749																																																																																			

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				In het jaar 2022 is het structurele effect voor de jaren 2018-2022 ruim € 400 miljoen (de tranche 2017 buiten beschouwing gelaten). Voor Arnhem kun je grosso modo met 1% van deze landelijke cijfers rekenen.
5c	GL-3	Martien Louwers Jan van Dellen	9	Vraag: Hoeveel banen heeft Arnhem gerealiseerd in het kader van de banenafspraken sinds 2017 en hoeveel verwacht Arnhem er te realiseren buiten de banen bij de fietsenstallingen? <u>Antwoord:</u> In het kader van de vigerende taakstelling ten aanzien van de zogenaamde Banenafspraken moet de gemeente Arnhem als werkgever in 2024 39 banenafsprakenbanen gerealiseerd hebben. Momenteel zijn er ook 39 gerealiseerd. Hierbij geldt (vooralsnog) wel de kanttekening dat (i) de meesten op basis van de opdracht 'beheer gemeentelijke fietsenstallingen' vanuit Scalabor BV bij ons gedetacheerd zijn en (ii) de meeste overige banenafspraken-medewerkers op basis van een tijdelijk contract bij ons werken. De borging en de gewenste uitbreiding van banenafsprakenbanen zijn daarmee dus nog een punt van aandacht voor deze bestuursperiode. Temeer omdat wij vaststellen dat invulling van dergelijke banen een verrijking zijn voor onze gemeentelijke organisatie.
5d	GL-4	Roeland van der zee	9	Vraag: 'Huishoudelijke hulp toelage' Wat betekent de aanvulling van de huishoudelijke hulp toelage voor het salaris van een huishoudelijke hulp? <u>Antwoord:</u> Bij de opbouw van het tarief Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) is bij de contractering uitgegaan van salarisschaal FWG 10. Deze schaal vervalt en wordt opgevolgd door de nieuwe, hogere, schaal HBH. De nieuwe schaal HBH is de nieuwe basis voor de opbouw van het tarief HHT en daarmee de reden voor de verhoging van het tarief. In de specifiek gestelde eisen HHT is destijds opgenomen dat medewerkers worden ingeschaald en beloond in tenminste FWG 10. Deze eis wordt aangepast naar de nieuwe HBH schaal. In de communicatie naar de aanbieders HHT nemen wij mee dat de met het hogere HHT-tarief de medewerkers moeten worden ingeschaald en beloond in tenminste de nieuwe schaal HBH.
5e	GL-5	Cathelijne Bouwkamp	10 (budget voor warmtetransitie en verduurzaming)	Vraag: Waar gaat de 750k, die voor 2019 gereserveerd is, voor gebruikt worden? <u>Antwoord:</u> Het budget zal o.a. worden gebruikt voor het opstellen van wijkwarmtetransitieplannen, intensivering van energiebewustwording, regievoering op en facilitering van tenminste drie wijken op weg naar aardgasvrij.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Het plan voor de wijkgerichte aanpak wordt op dit moment in overleg met de stakeholders uitgelijnd. Op basis daarvan zal een begroting worden opgesteld.
5f	GL-6	Cathelijne Bouwkamp	14	Vraag: In hoeverre is het revolverend fonds voor duurzaamheidsleningen gebruikt sinds het ingesteld is? <u>Antwoord:</u> Van de 3 miljoen euro is inmiddels 23% uitgeleend (ruim € 702.000), in 96 leningen. Het gemiddelde bedrag dat per lening verstrekt wordt is bijna € 8.000,-. Tot nu toe wordt 95 % van de aanvragen gebruikt voor zonnepanelen en 5 % voor isolatie en HR++ glas. Als de aanvragen in het huidige tempo en hoogte doorlopen is er nog budget voor 275 aanvragen tot en met december 2019. Dit is volgens planning.
5g	GL-7	Cathelijne Bouwkamp	26-27	Vraag: Wat is de huidige stand van zaken ten aanzien van NEMIA (BIJLAGE 1A. STAND VAN ZAKEN NEMIA 2017). a. Gaan we de 14% energie besparing/opwekking in 2020 redden, lopen op schema? b. Zo niet, zijn er nog andere acties die op de planning staan die de verwachtingen zullen bijstellen. (Oranje is het nieuwe groen) <u>Antwoord:</u> De monitoringsrapportage waar in uw vraag naar wordt verwezen geeft het meest recente overzicht van de stand van zaken op de meeste onderdelen van het programma. De data die landelijk beschikbaar zijn, lopen vaak 1 tot 2 jaar achter. In het programma New energy made in Arnhem is berekend met welke aantallen (windturbines, zonnepanelen, hernieuwbare warmte) de doelstelling van 14% hernieuwbare energie kan worden gehaald. Deze berekeningen zijn gebaseerd op de energiepotentiekaart, een bijlage bij het programma. Zoals aangegeven in de MJPB zal de raad voor de zomer van 2019 een voorstel New energy made in Arnhem voor de periode 2020 - 2030 voorgelegd krijgen. Als basis hiervan zal een nieuw overzicht van de stand van zaken op alle programmaonderdelen worden opgesteld en zullen concrete acties en inspanningen worden geformuleerd. <i>Stand van zaken hernieuwbare opwek:</i> Het windpark met 4 turbines is in voorbereiding, de SDE subsidie is gehonoreerd. Het wachten is op de uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan. Zonnepanelen op daken (doel 125.000 in 2020) was in april 2018 55.000, en er is SDE subsidie gehonoreerd voor nog eens 50.000 panelen op daken. Verder zal de autonome groei van zonnepanelen op daken doorzetten, mede met hulp van de gemeentelijke duurzaamheidslening en collectieve inkoopactie van het

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Energieloket Midden Gelderland. Dit maakt het waarschijnlijk dat de ambitie 125.000 zonnepanelen op daken in 2020 kan worden gehaald. Zonnepanelen in veldopstelling (doel 40.000 in 2020): Op Koningspleij noord is een zonneveld in voorbereiding met 36.000 zonnepanelen (SDE subsidie is toegekend). Het bestemmingsplan wacht op uitspraak van Raad van State. Bij de waterzuivering Arnhem Zuid is een zonneveld in voorbereiding met 7.200 panelen, de vergunning is verleend en SDE subsidie is toegekend. Verder zijn al 460 zonnepanelen in 3 kleine veldopstellingen gerealiseerd. Dit alles maakt het waarschijnlijk dat de ambitie 40.000 panelen in veldopstelling wordt gerealiseerd. Het warmtenet (doel 475.000 GJ extra stadswarmte in 2020): sinds eind 2014 is de warmtelevering van NUON via het stadswarmtenet uitgebreid met 150.450 GJ (3.956 woningequivalenten). Daar komen binnenkort in Immerloo nog 1135 woningen bij.
5h	GL-8	Cathelijne Bouwkamp	26-27	Vraag: 'Beter eigen voorbeeld gemeente'. Welke concrete acties zijn er reeds gepland? <u>Antwoord:</u> Naast alle lopende acties (zie rapportage stand van zaken NEMiA 2017) zijn de volgende acties gestart: – Vanaf september 2018 is de gemeente Arnhem gestart om zich te laten certificeren voor de CO2-prestatieladder. Planning is om in het tweede kwartaal van 2019 de certificering voor trede 3 van de CO2-prestatieladder te behalen. Daarmee wordt een CO2-footprint vastgesteld van de gemeentelijke organisatie en worden CO2-reductie doelen bepaald (met name op thema's wagenpark, woon-werkverkeer en vastgoed). – Gemeente Arnhem, cluster openbare ruimte gaat de Green Deal duurzaam GWW (grond weg en waterbouw) ondertekenen, naar verwachting in januari 2019. – Het gemeentelijk wagenpark wordt fasegewijs steeds 'groener'. Ambitie is naar zero-emissie. We zijn bezig met een regionale aanbesteding samen met gemeente Nijmegen en provincie Gelderland met als doel een zero-emissie wagenpark. Planning is aanbesteding in 2019. – Bij vastgoed, openbare ruimte en facilitaire zaken wordt duurzaamheid steeds meer gemeengoed. De goede voorbeelden zullen meer worden uitgedragen om ook andere collega's in de organisatie te enthousiasmeren en stimuleren.
5i	GL-9	Martien Louwers	28	Vraag: "Kortom: iedereen is nodig en dat biedt kansen: de groeiende vraag naar arbeid geeft de kans en de noodzaak om het talent van ieder mens te ontwikkelen. Ook de mensen die nu niet of te beperkt meedoen." a. Hoe wordt bepaald of iemand 'te beperkt' mee doet? b. Hoeveel mensen hebben op dit moment geen betaald werk vanwege mis-matching? En welke programma's hebben specifiek oog voor talentontwikkeling ten aanzien van de doorstroom naar ander werk om mis-matching tegen te gaan of te voorkomen?

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Antwoord: Ad a. Door (i) met de betrokken inwoner in beeld te brengen wat zijn of haar talenten en vermogen tot loonvormende arbeid zijn en (ii) op basis van dit beeld een plan met wederkerige afspraken te maken waarlangs er stappen worden gezet naar meer (passend) werk en meer meedoen. Ad b. Hoeveel mensen er precies zijn, die op dit moment geen betaald werk hebben vanwege de mismatch op de arbeidsmarkt, is niet eenduidig te zeggen. Er zijn (zie figuur bij vraag GL 10) ook verschillende vormen van 'mismatch'. Kijkend naar de Arnhemmers die ondersteund worden met een Participatiewet- of WW-uitkering zijn het er ca. 11.000. Daar tegenover staat dat er in 2017 in totaal bijna 24.000 vacatures in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland ontstonden. In het eerste en tweede kwartaal van 2018 zijn er in totaal ruim 13.000 vacatures ontstaan. De hele uitvoeringspraktijk voor de participatiewet (rond jongeren, Activerend Werk, Scalabor, WSP etc), met betrokkenheid van onderwijs is bij uitstek gericht op (talent)ontwikkeling.
5j	GL-10	Martien Louwers	28-29	Vraag: a. Hoeveel banen binnen passend werk zijn er op dit moment nog nodig? b. Op welke manier kan de vraag naar meer passend werk ten aanzien van de groeiende vraag naar arbeid verklaard worden? Kortom; waarom is er een groei van werkaanbod, maar nog steeds een vraag naar meer passend werk? c. Op blz. 29 staat de werkgevers worden geholpen om de drempels om hun werk inclusief te organiseren te verlagen. Op welke manier worden zij geholpen? Antwoord: Ad a. Hoeveel banen passend werk er nodig zijn is niet eenduidig te zeggen. Er zullen altijd mensen zijn die wel arbeidsvermogen hebben, maar vanwege hun opleiding of werkervaring, hun verstandelijke, psychische en fysieke belemmeringen of hun praktische beperkingen (nu nog) onvoldoende perspectief hebben op aansluiting bij de reguliere arbeidsmarkt. Het gesprek, de zoektocht met werkgevers in onze regio om zo goed mogelijk passende werkplekken te creëren zal dan ook continu aan de orde zijn. Ad b. Allereerst, omdat het altijd om maatwerk gaat zal er ook altijd sprake zijn van het zoeken naar mogelijkheden om passende werkplekken te creëren. Specifiek in deze situatie op de arbeidsmarkt zien wij ons voor de opgave om juist de groep mensen die al langere tijd langs de kant staat te bemiddelen. Dat maakt dan ook dat een toename aan werkaanbod niet een op een te relateren is minder vraag naar passend werk. Onderstaande figuur geeft aanknopingspunten om de mismatch te duiden:

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Voor de doelgroep van de Participatiewet geldt vooral dat er sprake is van (i) een mismatch in vaardigheden, (ii) een informatiemismatch en (iii) ook een mismatch in voorkeuren. Via onze werknemers- en werkgeversbenadering pogen wij die mismatches op te lossen door (samen met onze uitvoeringspartners en werkgevers) te investeren in de arbeidsontwikkeling van kandidaatwerknemers ((basale) werkvaardigheden, vakvaardigheden en zoekgedrag) en in inclusieve werkgelegenheid bij werkgevers (ontzorgen van werkgevers bij hun invulling hiervan, jobcreation, jobcarving, jobcoaching, loonkostensubsidies enzovoorts). Ad c. Met name het regionale Werkgeversservicepunt (WSP) helpt werkgevers hierbij (zie bovenstaande werkgeversbenadering). Samen met Scalabor is het WSP in staat om een brede (ontschotte en regionale) werkgeversdienstverlening voor Arnhem (en de arbeidsmarktregio) in te vullen.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5k	GL-11	Roeland van der zee	31	Vraag: 'Meer kwetsbare Arnhemmers wonen eerder en langer zelfstandig thuis.' Hoeveel woningen worden er gerealiseerd voor deze doelgroep? En wat zijn de kosten hiervan? En hoeveel levensloopbestendige woningen worden er gerealiseerd? Wat is de verhouding tussen de verschillende bijzondere doelgroepen binnen het aantal te realiseren woningen? <u>Antwoord:</u> Voor de uitstroom vanuit beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en intramurale jeugdvoorzieningen stellen de woningcorporaties sinds 1 juli 2017 jaarlijks 120 woningen uit hun voorraad beschikbaar. Dit betreft dus geen nieuwe woningen. Het is niet bekend wat de behoefte is aan levensloopbestendige woningen. Wat betreft de doelgroep kwetsbare ouderen vinden er in het kader van de prestatieafspraken met de woningcorporaties gesprekken plaats over een definitie van levensloopgeschikte woningen en hoeveel er daarvan nodig zijn, aanvullend op de bestaande voorraad. De verhouding tussen de verschillende bijzondere doelgroepen binnen het aantal te realiseren woningen is niet bekend. Om hiervan een goed beeld te krijgen brengen we door middel van een kwantitatief en kwalitatief doelgroepenonderzoek de komende maanden de huisvestingsbehoefte van verschillende kwetsbare doelgroepen in beeld. Uit dit onderzoek volgt ook welke woonvormen passend zouden zijn en wat de verhouding in aantallen is tussen de verschillende bijzondere doelgroepen. Denk bij de doelgroepen aan kwetsbare ouderen, jeugd 18-/18+, uitstroom uit beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, gehandicapten e.d. De bijzondere doelgroepen zijn, met uitzondering van een deel van de ouderen, veelal aangewezen op de sociale huurvoorraad.
5l	GL-12	Martien Louwers	33	Vraag: Verbeterslag naar een meer inclusieve gemeentelijke communicatie. a. Welke mogelijkheden om informatie toegankelijker en inclusiever te maken zijn tot dusver ingevoerd en wat zijn de effecten daarvan? Welke mogelijkheden staan in optie om uit te voeren voor de komende 4 jaar? b. Wanneer kunnen we onderzoeksresultaten verwachten van genoemd onderzoek naar mogelijkheden? <u>Antwoord:</u> a. Op verschillende manieren is er aandacht voor het toegankelijk en begrijpelijk maken van onze communicatie. Een voorbeeld is de digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website. Eerder dit jaar is een certificaat voor de landelijke webrichtlijnen behaald. Daarnaast zijn de richtlijnen voor toegankelijke pdf's aangescherpt. Ook wordt in de communicatie steeds meer gebruik gemaakt van beeld naast of in plaats van

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				tekst en meer maatwerk toegepast in communicatiestrategieën en -kanalen. Er is geen apart onderzoek gedaan naar de effecten van de genoemde ontwikkelingen. Voor de komende tijd is het streven om de communicatie steeds meer zo in te richten, dat deze aansluit bij de leefwereld en beleving van verschillende bewoners(groepen) en daarmee ook effectief is. Dit 'van buiten naar binnen' denken en handelen is voor een groot deel een langdurig bewustwordingstraject binnen bestaande projecten en programma's. Daarnaast wordt op kortere termijn een inventarisatieronde gehouden (zie ook hieronder) om concrete verbeterpunten in kaart te brengen en door te voeren. b. In de komende tijd wordt een inventarisatie gedaan langs verschillende lijnen. Zo wordt er een afstudeeronderzoek uitgevoerd naar mogelijke verbeteringen in de gemeentelijke communicatie vanuit de ervaring van laaggeletterden. Daarnaast zijn enkele vragen over gemeentelijke communicatie verwerkt in een onderzoek dat wordt gehouden onder LHBTI inwoners. Als het gaat om digitale communicatie, wordt jaarlijks een test uitgevoerd naar de toegankelijkheid van onze website. Eind 2018 wordt ook een 'usertest' uitgevoerd, waarbij de ervaringen van een diverse groep gebruikers van de website wordt onderzocht. Verder worden signalen en inzichten vanuit de wijken en vanuit (vertegenwoordigers van) diverse bewonersgroepen opgehaald over de effectiviteit van onze communicatie. Deze resultaten worden gebruikt om verbeterpunten aan te pakken. Het voornemen is om in het voorjaar van 2019 de oogst van deze inventarisatieronde te bespreken samen met de diverse betrokkenen. Raadsleden zullen hiervoor ook uitgenodigd worden.
5m	GL-13	Hans de Vroome	33	Vraag: 'Stimuleren dat laaggeletterdheid geen belemmering vormt' Wanneer kunnen we de verkenning verwachten? Antwoord: In de aanpak van laaggeletterdheid wordt samenwerking gezocht met organisaties op het gebied van zorg, welzijn en participatie. In overleg met hen wordt bekeken hoe we gezamenlijk de doelgroep beter kunnen bereiken. Ook is er regelmatig contact met taalambassadeurs die vanuit eigen ervaring mee kunnen denken en adviseren. Dit is een doorlopend proces.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5n	GL-14	Martien Louwers	34	Vraag: Hoeveel meldingen heeft het MDP gekregen? Hoeveel daarvan waren slachtoffer? Hoeveel getuige? En hoeveel veroorzaker? Op welke manier worden inwoners van Arnhem geïnformeerd over het MDP? <u>Antwoord:</u> De meldingen die geregistreerd worden door het MDP wordt geen onderscheid gemaakt in, getuigen of veroorzaker. De registratie gebeurt op grond van verschillende deelterreinen. Voor een gedetailleerde overzicht kunt u terecht op de website van het MDP. https://www.art1 gelderland midden.nl/uploads/Monitor%20Discriminantie%20Oost-Nederland%202017.pdf Inwoners worden geïnformeerd via de website van het MDP, de sociale wijkteams, scholen, politie, welzijnswerk en door inwoners onderling.
5o	GL-15	Jan van Dellen	40	Vraag: "...zodat alle kinderen kunnen meedoen op school, aan sport, aan cultuur en sociale activiteiten. Dit te doen in samenwerking met hiervoor relevante fondsen en stichtingen" Een van de doelstellingen om dit te bereiken is de inzet op doorontwikkeling Thialf. Wat zijn de concrete plannen hiervoor? De tabel op pagina 43 geeft weer dat er de komende jaren bezuinigd gaat worden op sportaccommodaties. Wat heeft dit voor consequenties voor de doorontwikkeling van Thialf? <u>Antwoord:</u> De invulling van de bezuinigingstaakstelling wordt gezocht op accommodaties waar overschot aan is of geen gebruik van wordt gemaakt. Dat geldt niet voor Thialf. De playground is opnieuw geasfalteerd en tal van fysieke maatregelen zijn gerealiseerd. Een plan voor incorporatie van extra voorzieningen is vastgesteld, subsidie mogelijkheden zijn in beeld gebracht en subsidies zijn aangevraagd. Na een verkenning van nieuwe activiteiten is gestart met bootcampactiviteiten en opnieuw is een moestuingroep actief. Het initiatief ligt bij de wijk, maar bij het traject zijn onderdelen van de gemeente, twee stichtingen, sportbedrijf en Brasserie betrokken. Subsidies moeten nog worden verkregen en een aantal voorzieningen moet nog worden gerealiseerd. De doorontwikkeling gaat naast genoemde maatregelen over verbeteringen inzake de afstemming tussen partijen, de sturing, het beheer en exploitatie, verruiming openstellingstijden en toegang.
5p	GL-16	Cathelijne Bouwkamp	45	Vraag: Welke stimulerende maatregelen worden aangewend om wateroverlast op eigen terrein te verminderen? <u>Antwoord:</u> In Schaarsbergen wordt op dit punt intensief samengewerkt met het Team Leefomgeving en de Dorpsraad. De concrete acties zullen worden uitgewerkt in combinatie met de geplande onderhoudswerkzaamheden. Veel bewoners in Schaarsbergen hebben zelf ook al maatregelen genomen. Daarnaast doen we dit gemeentebreed vooral via het Platform Arnhem Klimaatbestendig. Uitgebreide informatie over de activiteiten is te vinden op de website Arnhemklimaatbestendig.nl

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5q	GL-17	Cathelijne Bouwkamp	45	Vraag: Hoe zal de inzet ten behoeve van de 'schone wijk' na de invoer omgekeerd inzamelen worden aangewend? Antwoord: Dit betreft vooral Klarendal. Op dit moment is het wijkteam onder de kapstok "schoon Klarendal" bezig om incidenteel en structureel extra aandacht te besteden aan het opruimen, inzamelen en verwerken van aval uit de wijk.
5r	GL-18	Martien Louwers	59	Vraag: Fysieke en sociale veiligheid vergroten 2e bullet Winkelcentrum De Drieslag: Traject Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) is dit jaar gestart en loopt in 2019 door: Team leefomgeving Malburgen heeft geconstateerd dat er geen kartrekker meer is nu de filiaalmanager van de Albert Heijn vertrekt. Als hierdoor het traject stil komt te liggen, op welke manier wordt er dan gewerkt aan het verbeteren van veiligheid? Antwoord: Er worden meerdere sporen bewandeld. Er wordt getracht een ondernemer te enthousiasmeren om alsnog het stokje over te nemen. Daarnaast wordt onderzocht of een buurt/straatcoach zou kunnen worden ingezet om toezicht te houden in het winkelcentrum, een andere optie is om een JTJA hier een rol in te geven. Met de afdeling Economische Zaken wordt afgestemd over de mogelijkheid om te sturen op het aanbod zodat het een aantrekkelijk WC blijft (er is ook veel leegloop). In afstemming met de wijkagent wordt onderzocht welke mogelijkheden zijn om ism de ODRA de verloedering van de bovenwoningen aan te pakken.
5s	GL-19	Hans de Vroome	67	Vraag: 'Onderwijshuisvesting: rekening 2017 is ruim 4 miljoen. De komende jaren wordt er jaarlijks zo'n 2,5 miljoen verwacht. Komende jaren wordt er gewerkt aan nieuwbouw van Confetti en uitbreiding van de Salamander.' Hoe kan het dat het te besteden bedrag afneemt terwijl de bouwopgave juist toeneemt de komende jaren? Antwoord: In de tabel worden uitsluitend de in de begroting opgenomen uitgaven voor de onderwijsgebouwen opgenomen die aan de wijkbegroting van Schuytgraaf/Elderveld zijn opgenomen. Dat zijn uitsluitend de beide MFC's in Schuytgraaf (Omnibus en Salamander). Alle andere scholen in de wijk zijn geen MFC maar een "normale" school en zijn in de begroting niet onder de betreffende wijk maar bij de stad opgenomen. Daarin zit ook de crux : De nieuwe 3^e school in Schuytgraaf en nieuwe school aan het Breezandpad zijn geen MFC's en worden dus ook niet in de begroting van deze wijk zichtbaar maar worden op stedelijk niveau in de begroting opgenomen. De tabel laat voor de komende jaren dus uitsluitend de twee bestaande MFC's zien. De daling daarin wordt veroorzaakt door de afnemende kapitaallasten.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5t	GL-20	Jan van Dellen	89	Vraag: Economische noodzaak interne verbindingen: Welke doelen liggen er concreet voor het verbeteren van de verbinding met Wageningen, liggen daar al plannen onder? En voor Nijmegen? <u>Antwoord: Wageningen:</u> Er liggen in ieder geval twee concrete doelen voor het verbeteren van de verbinding met Wageningen: >1. Snelfietsroute Arnhem-Wageningen; Het realiseren van een snelfietsroute dat ontwikkeld wordt in samenwerking met provincie, Renkum, Wageningen. De regionale besluitvorming en financiering is afgerond. De uitvoering is inmiddels gestart. Zo is in Arnhem oa. Klingelbeekseweg gerealiseerd, gedeelte Onderlangs-Oude Kraan wordt voorbereid en gerealiseerd binnen grotere plan Blauw/Groene Golven. > 2. HOV Rijnlijn. Het gaat om een nieuwe rechtstreekse en duurzame Hoogwaardige Openbaar vervoer-verbinding tussen IPKW-Arnhem CS- Wageningen-Wageningen Universiteit. De planstudie zal in december in de regio vastgesteld gaan worden. De Rijnlijn is een initiatief van de gemeenten: Arnhem, Renkum en Wageningen, de provincie, de WUR, Economic Board, de Regio Arnhem-Nijmegen en VNO-NCW. De verwachtingen zijn hoog gespannen en laten een aanmerkelijke economische meerwaarde en reizigersgroei zien op deze corridor. <u>Nijmegen:</u> - De verbinding met Nijmegen is redelijk op orde. Zo kan er gebruik gemaakt worden van auto, trein, Hoogwaardig Openbaar Vervoer (300 en 331) en van de Snelfietsroute RijnWaalpad. - De provincie doet echter wel in 2019, naar aanleiding van de doortrekking van de A15 en de geplande tolheffing erop, onderzoek naar de effecten ervan op de A325 (straks N325). De verwachting is dat de tolheffing effect zal hebben op de gebruik van de A325 en de 'Pley'. - In 2019 wordt studie gedaan of een nieuwe hoogwaardige fietsverbinding tussen Nijmegen-Elst-Arnhem West (Arnhems Buiten) haalbaar is en toegevoegde waarde heeft. Voor de hele regio geldt, inclusief Wageningen: - De provincie presenteert in december 2018 een Actieprogramma Hoogwaardig Openbaar Vervoer waarin ingezet wordt op het verbeteren en introduceren van Hoogwaardige OV-verbindingen om de regio (bedrijventerreinen en woongebieden) bereikbaar te houden. - Wij, als Arnhem, blijven inzetten voor het verbeteren van de bereikbaarheid van hele gemeente en de regio, uiteraard in samenwerking met regio en provincie.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5u	GL-21	Roeland van der Zee	90	Vraag: 'Diverse herinrichtingsprojecten voor verbetering bereikbaarheid van het OV.' Over welke projecten gaat het hier? <u>Antwoord:</u> In 2018 hebben we als herinrichtingsprojecten voor het openbaar vervoer staan: - Herinrichting bushalte Raapopseweg, het veranderen van de bushalte naar halteren op de busbaan. Hierdoor ontstaat er ruimte voor haltevoorzieningen en een beter toegankelijkheid voor mindervaliden. - Aanleggen van een nieuw onderstation voor voeding van het trolley netwerk aan de zuidzijde van de J. Frostbrug. Doel ervan is om meer stabiliteit en betrouwbaarheid te realiseren voor het trolley net. - Aanleggen van een trolleyinfrastructuur op de Gelderse Rooslaan. Het doel ervan is om een verbinding van trolleyinfrastructuur aan te leggen aan de zuidzijde tussen de J. Frostbrug en de Nelson Mandelbrug. - Het aanleggen van een nieuwe bushalte aan de Minervasingel (Schuytgraaf) zodat de nieuwe bewoners van veld 1,2 en 3 een betere toegankelijkheid hebben naar het openbaar vervoer
5v	GL-22	Martien Louwers/ Jan van Dellen	91	Vraag: Inzet mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij fietsenstallingen: Wat houdt deze bezuiniging van 66k precies in? Welke gevolgen heeft dit voor het aantal arbeidsplekken? <u>Antwoord:</u> De lagere kosten en de lagere baten op Stadsprogramma 2 (verkeer, vervoer, waterstaat) van €66k resp. € 69k zijn geen bezuiniging. Dit betreft een subsidie die de provincie in 2016 heeft toegekend voor pilotfase gedurende de eerste 3 jaren (2016, 2017, 2018) van de fietsenstalling Arnhem Centraal Centrumzijde. De NS kon deze subsidie niet zelf aanvragen, daarom liep dit via de gemeente (de ontvangst van de provincie is in onze begroting een bate, het doorgeven aan NS een last). Er zijn daarmee geen gevolgen voor het aantal arbeidsplekken. Wellicht ten overvloede: vanuit de wet Banenafpraak staat de gemeente Arnhem voor de opgave om in 2024 39 banenafpraak-banen te realiseren (banen van 25,5 uur). Afsproken is via detachering werknemers voor de bewaakte fietsenstallingen in Arnhem in te zetten (fietsenstallingen in eigen beheer). Dit zijn mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Ook de werknemers van de fietsenstalling Arnhem Centraal zijn mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Zij tellen niet mee voor de banenafpraak van de gemeente Arnhem (in tegenstelling tot de medewerkers uit gemeentelijke fietsenstallingen), maar maatschappelijk gezien is het wel een goede zaak dat zij hier werkervaring opdoen.
5w	GL-23	Jan van Dellen	95	Vraag: Welke lokale, sociale en duurzame criteria worden gehanteerd bij het inkoopbeleid van de gemeente?

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord												
				Antwoord: De gemeente past, conform inkoopbeleid en social return beleid, daar waar mogelijk sociale- en duurzaamheidscriteria toe in haar aanbestedingen. Welke criteria dat zijn hangt af van hetgeen ingekocht wordt. Conform inkoopbeleid dient bij meervoudig onderhandse aanbestedingen minimaal 1 van de 3 uit te nodigen partijen lokaal te zijn, mits deze aanwezig is. Bij Europese aanbestedingen is het niet mogelijk om voorrang te geven aan lokale partijen, aangezien de wetgeving dat niet toelaat. Het nieuwe coalitieakkoord heeft ervoor gezorgd dat er momenteel een project in opstart is dat tot doel heeft om meer lokale ondernemers contracteren. In het kader van "Van bedrijven weten" worden onder andere masterclasses georganiseerd met betrekking tot het inschrijven op aanbestedingen. Door eventuele drempels weg te nemen en de kennis te vergroten, rondom het inschrijven op aanbestedingen, kan de inkoopuitgave op lokaal niveau gestimuleerd worden. Met bijkomend gevolg dat er meer afspraken op sociaal -en duurzaamheidsgebied op lokaal niveau gemaakt kunnen worden.												
5x	GL-24	Hans de Vroome	100-104	Vraag: Wat is de huidige trend van peuters dat deelneemt aan voorschoolse educatie? Plannen zijn om vanaf 2020 het aanbod voor peuters te verhogen met 4 uur per week. Wat zijn de financiële consequenties voor het doorvoeren van punt 1? Is er een wijk-specifiek overzicht van de verdeling van de peuters dat deelneemt aan voorschoolse educatie? Antwoord: Arnhem kent een hoog bereik van deelname van aantal VVE-peuters. Dat is redelijk constant. Financiële consequenties zie vraag 1a. Per kwartaal wordt het VVE-bereik per locatie en per wijk gemonitord. Onderstaand een samenvatting van dit overzicht. <u>Bereik VV-peuters per kwartaal</u> <table><tr><th>Q1 2017</th><th>Q2 2017</th><th>Q3 2017</th><th>Q4 2017</th><th>Q1 2018</th><th>Q2 2018</th></tr><tr><td>546</td><td>591</td><td>513</td><td>540</td><td>531</td><td>518</td></tr></table> <u>Bereik VVE-peuters per wijk (obv Q2 2018):</u>	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	546	591	513	540	531	518
Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018											
546	591	513	540	531	518											

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuillehouder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord																																	
				<table><tr><th>Wijk</th><th>VVE-peuters op peuteropvang</th></tr><tr><td>Q2 2018</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Arnhemse Broek</td><td>33</td></tr><tr><td>Alteveer/Cranevelt</td><td>3</td></tr><tr><td>Burgemeesterskwartier/Hoogkamp</td><td>7</td></tr><tr><td>De Laar</td><td>43</td></tr><tr><td>Elderveld</td><td>32</td></tr><tr><td>Geitenkamp</td><td>20</td></tr><tr><td>Klarendal/Velperweg eo</td><td>64</td></tr><tr><td>Malburgen</td><td>141</td></tr><tr><td>Presikhaaf</td><td>94</td></tr><tr><td>Rijkerswoerd</td><td>25</td></tr><tr><td>Schuytgraaf</td><td>34</td></tr><tr><td>Vredenburg</td><td>22</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>518</td></tr></table>	Wijk	VVE-peuters op peuteropvang	Q2 2018				Arnhemse Broek	33	Alteveer/Cranevelt	3	Burgemeesterskwartier/Hoogkamp	7	De Laar	43	Elderveld	32	Geitenkamp	20	Klarendal/Velperweg eo	64	Malburgen	141	Presikhaaf	94	Rijkerswoerd	25	Schuytgraaf	34	Vredenburg	22	Totaal	518	
Wijk	VVE-peuters op peuteropvang																																				
Q2 2018																																					
Arnhemse Broek	33																																				
Alteveer/Cranevelt	3																																				
Burgemeesterskwartier/Hoogkamp	7																																				
De Laar	43																																				
Elderveld	32																																				
Geitenkamp	20																																				
Klarendal/Velperweg eo	64																																				
Malburgen	141																																				
Presikhaaf	94																																				
Rijkerswoerd	25																																				
Schuytgraaf	34																																				
Vredenburg	22																																				
Totaal	518																																				
5y	GL-25	Martien Louwers	100-104	Vraag: “Voor jongeren onder de 27 zonder startkwalificatie of baan wordt extra ingezet op passende leerwerktrajecten” Pagina 100 wordt jongeren tot 23 jaar genoemd vervolgens wordt de leeftijd op pagina 101 verhoogd naar 27. Is hier een discrepantie? Hoeveel is er gereserveerd voor passende leerwerktrajecten? Wie zijn de uitvoerende/begeleidende instanties? Hoeveel kost een traject gemiddeld per individu? Antwoord: Ad a. Nee, er is hier geen sprake van een discrepantie.																																	

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Een startkwalificatie is conform het landelijke beleid het minimale onderwijsniveau dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk. Jongeren tot 23 jaar, zonder een afgeronde opleiding die geldt als startkwalificatie, worden als voortijdig schoolverlater gekenmerkt. Op pagina 100 wordt verwezen naar de lokale uitvoering rondom voortijdig schoolverlaten. Vandaar dat hier de leeftijd van 23 jaar wordt genoemd. Op pagina 101 gaat het niet meer om de lokale uitvoering van voortijdig schoolverlaten, maar om onze verantwoordelijkheid om jongeren die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet perspectief op betaald werk te geven. In aansluiting op de uitvoering van voortijdig schoolverlaten ligt de focus dan minder op het behalen van de startkwalificatie (daar is dan al in geïnvesteerd), maar wordt vooral ingezet op het opdoen van relevante werkvaardigheden en vakvaardigheden (bijv. het behalen van deelcertificaten). Ad b. Er zijn geen specifieke middelen gereserveerd voor passende leer-werktrajecten omdat de hele inzet is gericht op de inkoop van de juiste arbeidsontwikkeltrajecten, ook voor deze specifieke doelgroep. Wij sturen op wat nodig is. Ad c. Er zijn diverse uitvoerende/ begeleidende instanties bij betrokken. De belangrijkste zijn onze uitvoeringpartners Centrum voor Activerend Werk, Scalabor, Leerwerkloket, Werkgeversservicepunt en hun netwerkwerkpartners zoals ROC Rijn IJssel en natuurlijk ook de VSO/PRO scholen. Ad d. De kosten per individu zijn afhankelijk van de aard en de omvang van het traject. Wij betalen maximaal € 500 (incl. btw) per maand voor een arbeidsontwikkeltraject. De meeste arbeidsontwikkeltrajecten hebben een doorlooptijd van 6 maanden.
5z	GL-26	Hans de Vroome	105 (cultuur)	Vraag: In 2019 en 2020 wordt in de vorm van proeftuinen door overheden en instellingen op verschillende thema's en in verschillende verbanden samengewerkt. Heeft de gemeente Arnhem hier geld voor gereserveerd en zo ja hoeveel? Waar staan die uitgaven onder vermeld? Voor wie zijn deze proeftuinen 'bedoeld'? Antwoord: Voornemen van de gemeente Arnhem - en ook van de gemeente Nijmegen en provincie Gelderland - is om een budget te reserveren voor proeftuinen. In Arnhem zal dit gebeuren uit bestaande middelen die vallen onder het Taakveld 'Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie'. Besluitvorming in de colleges dient nog plaats te vinden. Dat is eind oktober voorzien, gekoppeld aan de vaststelling van het regionaal cultuurprofiel Arnhem Nijmegen. Op dit moment zijn de drie overheden - gezamenlijk met beide cultuurnetwerken CNA en CNN - druk doende om het profiel af te ronden zodat dit tijdig vóór 1 november bij de minister van OCW kan worden ingediend. Het budget dat de drie overheden reserveren kan mede ingezet worden voor de vereiste matching van een mogelijke bijdrage van het ministerie van OCW. Op Prinsjesdag is voor proeftuinen in de stedelijke regio's in 2019 en 2020 € 2 miljoen beschikbaar gekomen. Een bijdrage moet aan een aantal voorwaarden voldoen, zowel van het rijk als van de regio. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				De proeftuinen komen voort uit de ambities die zijn geformuleerd in het cultuurprofiel. Ze zijn bedoeld voor instellingen en overheden om te experimenteren, te falen en te leren. En ook om waar mogelijk kennis te delen met andere stedelijke regio's in Nederland. Dit ter voorbereiding op de nieuwe landelijke cultuurperiode vanaf 2021.
5aa	GL-27	Roeland van der Zee	114	Vraag: ‘...doen steeds meer jongeren een beroep op jeugdzorg.’ Zijn deze hoge kosten het gevolg van volumestijging of prijsstijging, of allebei? Antwoord: Dat steeds meer jongeren een beroep doen op de jeugdzorg heeft zich met name in het afgelopen jaar voorgedaan. Deze toename in het beroep op jeugdzorg is per definitie een volumestijging. De kosten van de jeugdzorg stijgen daarnaast jaarlijks ook door prijsstijgingen, maar deze worden veroorzaakt door stijgingen van salariskosten (CAO) en materiële kosten die plaatsvinden in de sector van de jeugdzorg. De stijgingen in volume en het beroep op de jeugdzorg zoals die zich in Arnhem voordoet, stemmen overeen met de landelijke trends. Arnhem vormt dus hierin geen uitzondering. Ook het onderzoeksbureau CEBEON heeft in een rapport uit 2016 de verwachting uitgesproken dat Arnhem de komende jaren te maken zal krijgen met een inhaaleffect in de jeugdzorg.
5bb	GL-28	Jan van Dellen	120	Vraag: Hoe effectief zijn de programma's JOGG en GO? Hoelang worden deze programma's al uitgevoerd en waar? Zijn er om de Arnhemmer fitter en gezonder te krijgen al concrete doelen gesteld? Antwoord: Vooraf De urgentie om de programma's in Arnhem te starten was zeer hoog: het percentage kinderen met overgewicht en obesitas lag hoger dan het landelijk gemiddelde (landelijk gemiddelde 2014: 13% overgewicht/3% obesitas. In Arnhem 2014: 14% overgewicht/4% obesitas). <u>Hoe effectief zijn de programma's JOGG en GO!</u> <i>Effectiviteit van JOGG</i>

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				Met JOGG is ingezet op het drinken van water op school, i.p.v. suikerhoudende dranken, op het eten van fruit en groente en op meer bewegen, bijvoorbeeld door hulp van een JOGG-coach (sportbedrijf). De aanpak draagt bij aan een gezondere leefstijl van kinderen JOGG is een collectieve preventieve aanpak, het is geen individuele aanpak (geen individuele interventies), er wordt bijvoorbeeld niet bijgehouden wat het BMI van kinderen voor en tijdens de JOGG aanpak is. Alleen een structurele trend van afname overgewicht kan zichtbaar maken of de inzet werkt, al is een causaal verband niet zuiver te leggen. <i>Effectiviteit van GO!</i> Uit de metingen van GO! blijkt dat na twee jaar per saldo 40% van de kinderen een lagere mate van overgewicht heeft bereikt. Van deze groep heeft 9% van de kinderen na twee jaar een normaal gewicht en is in 9% van de gevallen nog sprake van overgewicht. De resterende 22% betreft verschuivingen naar een lichtere mate van obesitas. Ook hier kan nog niet gezegd worden of de daling blijvend is. Hiervoor moeten de kinderen over een langere periode gevolgd worden. <u>Hoelang worden deze programma's al uitgevoerd en waar?</u> De gemeente Arnhem is sinds 2015 JOGG-gemeente. In de periode 2015-2017 zijn in de wijken Malburgen, Arnhemse Broek, Klarendal, Geitenkamp en Presikhaaf alle BSO's en alle basisscholen betrokken bij de JOGG-aanpak. Het programma GO! is in mei 2014 gestart in de wijk Malburgen en in mei 2017 in Presikhaaf. <u>Zijn er om de Arnhemmer fitter en gezonder te krijgen al concrete doelen gesteld?</u> Nee die zijn er nog niet. De doelen worden momenteel uitgewerkt in het programmaplan 'Meer Arnhemmers gezonder en fitter'.
5cc	GL-29	Cathelijne Bouwkamp	120	Vraag: Prestatiedoelen: Welke normen worden hier als doel gesteld, Nederlandse of Europese normen? <u>Antwoord:</u> Bij het opstellen van het programma NEMiA 2015 is uitgegaan van de doelen en normen van het SER Energieakkoord 2013: 1,5% energiebesparing per jaar, 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023. In 2050 moet de energievoorziening geheel verduurzaamd zijn. En van het Gelders Energieakkoord 2015 (bekrachtiging van het SER Energieakkoord). In het Coalitieakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de doelen van het Parijsakkoord en andere internationale, nationale en regionale afspraken in het Arnhemse beleid zullen worden verwerkt.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
5dd	GL-30	Cathelijne Bouwkamp	127	Vraag: 'De gemeente bereidt zich voor op de invoering van de omgevingswet en zal de benodigde aanpassingen implementeren.' Welke aanpassingen staan er voor 2019 op de rol en liggen we daarmee op schema voor invoering in 2021? <u>Antwoord:</u> In het plan van aanpak Implementatie Omgevingswet dat in juli 2017 door het college vastgesteld is, is voor 2019 een aantal activiteiten geraamd. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is echter nadien uitgesteld naar januari 2021. Welke aanpassingen staan er voor 2019 op de rol? In een ambtelijke planning die momenteel gebruikt wordt om inzicht en overzicht te krijgen van de reeks van activiteiten die nodig zijn voor de invoering van de omgevingswet begin 2021 staan onder andere de volgende activiteiten op de planning voor 2019: - Opstellen omgevingsvisie - Opstellen plan van aanpak Omgevingsprogramma's* - Pilots omgevingsplannen* - Processen met Ketenpartners uitlijnen* * Deze activiteiten zullen in ieder geval ook na 2019 doorlopen Liggen we daarmee op schema voor de invoering in 2021 Zoals al in de tekst van deze MJPB aangegeven, moet nog blijken of het huidige plan van aanpak bijstelling behoeft.
5ee	GL-31	Cathelijne Bouwkamp	155	Vraag: 'Er is sprake van toename van het te onderhouden areaal.' Hoe groot is de toename? Waar zit de toename? Welk onderhoudsregime geldt er op de toegenomen gebieden? <u>Antwoord:</u> Dit betreft allerlei inbreidings- en uitbreidingslocaties waarbij de openbare ruimte toeneemt of anderszins wordt ingericht waardoor de onderhoudsbehoefte toeneemt. Bijvoorbeeld nieuwe wijken in Schuytgraaf, kantoorpanden die worden omgebouwd tot wooneenheden, Jansbeek in het centrum, nieuwe stationsgebied etc. Het onderhoudsregime is afhankelijk van de specifieke plek (zie tabel op blz. 155.)
5ff	GL-32	Cathelijne Bouwkamp	201	Vraag: In de tabel wordt aangegeven dat bij het onderdeel R2 (verkeer, vervoer en waterstaat) meer investeringen worden gedaan voor <i>kunstwerken w.o. viaducten</i> A325. Deze investering is in 2019 meer dan

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
				200% vergeleken met de jaren 2018, 2020, 2021 en 2022. Waar gaat die investering heen en waarom valt deze investering in 2019 hoger uit dan alle overige jaren? <u>Antwoord:</u> De investeringsplanning wordt zo goed mogelijk afgestemd op de onderhoudsopgave in de stad. De piek in 2019 wordt o.a. veroorzaakt door: Vervangen tegelwerk tunnels Airborneplein, groot onderhoud aan de verkeersviaducten Wagnerlaan en Apeldoornseweg/ Cattepoelseweg en groot onderhoud brug Eldenseweg.
5gg	GL-33	Ronald Paping	-	Vraag: Hoe zijn de Klijnsma-gelden (armoede) terug vinden in de begroting? Hoe zijn deze gelden verdeeld voor 2019? Hoe zijn de Klijnsma-gelden afgelopen jaar uitgegeven? <u>Antwoord:</u> Het budget van € 1,1 mln. voor 'Kansrijk Opgroeien' was al in de MJPB 2018-2021 opgenomen. Daarom is dit bestaand beleid en is dit bedrag niet als apart item in de MJPB 2019-2022 terug te vinden. Het budget is verdeeld over de acht wijkprogramma's. In de beantwoording van aanvullende vragen bij Turap 2 2018 is bijgevoegd overzicht van de verwachte realisatie 2018 aan uw raad verstrekt. Het totaalbudget is (zoals hierboven vermeld) verdeeld over de verschillende wijken. Bij de besteding hebben de Teams Leefomgeving besloten diverse initiatieven stedelijk in te zetten. Voor 2019 wordt een voorstel voor besteding gemaakt, een deel hiervan zal bestaan uit structurele bestedingen uit het voorstel van 2018.
6a	SP-1	Jan van Dellen	132	Vraag: Te ontvangen het haalbaarheidsonderzoek huisvesting gemeente Arnhem zoals vermeld op p.132 van de concept mjpgb incl. financiële doorrekening. <u>Antwoord:</u> Het is de planning om snel na de begrotingsbehandeling een informerende raadbijeenkomst met als thema 'Gemeentelijke Huisvesting' te organiseren. De haalbaarheidsstudie die op 17 februari jl. in het college is besproken krijgt hierin ook een plek, alsmede de visie en de verdere richting (met verdieping) die het college er aan wil geven. Uiteraard kan het rapport, waarin ook een financiële doorrekening per scenario is opgenomen, daarna worden gedeeld.
6b	SP-2	Roeland van der Zee/	135	Vraag: Als de 7.796k zoals vermeld op p.135 niet aan de BR tbv aflossing schulden ter verbetering wordt toegevoegd, maar in zijn volle omvang wordt toegevoegd aan het Sociaal Noodfonds wat betekent dat dan voor de robuustheid van het Sociaal Noodfonds (doorkijk) en wat betekent dat voor het weerstandsvermogen en de solvabiliteit van de gemeente Arnhem?

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
		Ronald Paping		<u>Antwoord:</u> Het noodfonds is in 2015 ingesteld vanwege grote onzekerheden over de kostenontwikkelingen binnen de nieuwe zorgtaken van het sociaal domein. De intentie daarbij was dat het noodfonds een tijdelijke en voorlopige voorziening zou zijn om budgettaire fluctuaties op te vangen. In dat opzicht hoeft het noodfonds dus niet structureel op peil te blijven of gehouden te worden. Gelet op het in turap-2 gemelde en verwachte tekort sociaal domein van € 6,4 miljoen in 2018 is waarschijnlijk wel een extra eenmalige toevoeging aan het noodfonds noodzakelijk. Hoe groot deze aanvulling moet zijn, is afhankelijk van het definitieve financiële resultaat sociaal domein van 2018. Wij hopen daarover aan her eind van het jaar meer zekerheid te hebben en zullen u daarover informeren in het toegezegde tussenbericht aan de Raad . Of deze extra toevoeging aan het noodfonds eventueel gedekt wordt uit de voorgenomen toevoeging aan de BR aflossing schuld, maakt voor het weerstandsvermogen en de solvabiliteit van de gemeente niet direct uit. Het is immers een verschuiving tussen twee bestemmingsreserves. Het noodfonds is echter een tijdelijke voorziening met een in principe eindig karakter. Van de nieuwe BR t.b.v. de schuldpositie is het juist de bedoeling dat die structureel is en in omvang toeneemt tot de gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar is gehaald. En daarna zal de BR mogen fluctueren met de boekwaarde van de materiële vaste activa op de balans. Een storting in de BR aflossing schuld draagt daardoor meer bij aan de algemene financiële robuustheid van de gemeente dan een storting in de BR Noodfonds.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
7a	CU-1	Ronald Paping	-----	Vraag: Gesteld wordt dat de stijgende kosten van de zorg mogelijk leiden tot tekorten en dat het risico dat het Noodfonds niet toereikend is, aanzienlijk is. Dit brengt mij tot de volgende vraag: In hoeverre gaat het ontschotten van zorgsysteem en financieringsstromen van WMO, Jeugdwet, WLZ, ZVW en Participatiewet ten koste van (het verstrekken van) bijzondere bijstand? <u>Antwoord:</u> De WLZ en ZVW zijn geen gemeentelijke budgetten. De WMO en Jeugdwet worden wel ontschot benaderd, dat wil zeggen dat tekorten of overschrijdingen verrekend worden met het Noodfonds. Bijzondere Bijstand is, los van de andere regelingen of wetten, een aparte regeling. Het is een open einde regeling, dat wil zeggen dat als burgers een aanvraag doen die past binnen de regelgeving van Bijzondere Bijstand, dat deze wordt toegekend. Er is geen relatie tussen een toekenning of afwijzing vanuit WMO of Jeugdwet en mogelijke hogere kosten voor Bijzondere Bijstand.
7b	CU-2	Cathelijne Bouwkamp	106 - 107	Vraag: In de MJPB wordt op blz. 106 en 107 gesproken over spelen. Daar wordt gesteld dat beleid is gericht op behoud van 10% spelen en dat Mulier instituut e.e.a. heeft geïnventariseerd en aanbevelingen heeft gedaan. Bij deze de volgende vragen: - op welk beleid is dit gebaseerd? Zou ik desbetreffende beleidsnota mogen ontvangen? - en/of: is dat dezelfde nota zoals deze is te vinden op: https://www.kenniscentrumsport.nl/publicatie/?nota-ruimte-voor-de-jeugd-spelennota&kb_id=13864? - Zou ik het rapport/aanbevelingen van het Mulier instituut men ontvangen? <u>Antwoord:</u> Dat is inderdaad gebaseerd op de nota ruimte voor de jeugd (2009). De nota gaat uit van voldoende speelbare ruimte voor de jeugd. Voor Arnhem is het gemiddelde percentage speelbare ruimte berekend in 2012. Dit was en is ongeveer 10 %. Het rapport van het Mulier instituut is nog in concept. Zodra dit definitief is zal dit worden nagestuurd.

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
8a	D66	Hans de Vroome	102	Vraag: Op pagina 102 van de begroting tref ik een post van 817.000 euro "MJPB 2019-2022 Ontwikkeling kapitaallasten MIP". Dit betreft een verandering in begrote kapitaallasten onderwijshuisvesting, neem ik aan. Ik kan hetzelfde bedrag in het MIP niet terugvinden, en ik zie het ook nergens anders toegelicht worden. Kun jij aangeven wat hier precies gebeurt? Is het een prijsbijstelling? Of een boekhoudtechnisch iets? Of een verschuiving? <u>Antwoord:</u> Voor de onderwijshuisvesting is in de begroting een vast bedrag beschikbaar voor kapitaallasten. Uit deze financiële ruimte moeten alle lasten van nieuwbouw en renovaties van de onderwijshuisvesting worden betaald. Alle nieuwbouw-en renovaties van schoolgebouwen zijn opgenomen in het MIP. Als er wijzigingen zijn in de planning daarvan dan worden die in het nieuwe MIP aangapast. Zo is dit ook in de MJP 2019-2022 gebeurd. Er zijn t.o.v. de MJPB 2018-20121 een aantal schoollocaties naar achteren opgeschoven in de planning. Het gevolg daarvan is dat ook de daarvoor benodigde kapitaallasten opschuiven in de tijd. Het resultaat daarvan is dat er in 2019 een bedrag van € 817.000,= aan kapitaallasten doorschuift van 2019 naar latere jaren. Het geld blijft dus beschikbaar voor onderwijshuisvesting.
8b	D66	Ronald Paping	-----	Vraag: Het was altijd de gewoonte in de Turap in een tabel te zetten wat per Issue het structurele deel is. Dat is nu niet gebeurd (?) Voor de voorbereiding van de begrotingsbehandeling zou ik graag horen welk deel van die 6,4 miljoen tekort nu als structureel gezien moet worden, omdat dat niet uit de tekst van de Turap blijkt. <u>Antwoord:</u> Zoals besproken tijdens de meningsvormende en besluitvormende raad is nog niet bekend welk gedeelte incidenteel en structureel is. Voor inzicht in de structurele component van het tekort sociaal domein is het noodzakelijk een goede prognose te maken voor wat betreft de stijgende zorgvraag. Met deze prognose en nadere analyse van de zorgkosten is nu al een start gemaakt. Zoals is toegezegd zal de Raad via een tussenbericht over de analyse van majeure ontwikkelingen in de zorgkosten aan het eind van dit jaar worden geïnformeerd. Naar verwachting zal niet eerder dan in het voorjaar van 2019 op basis van de uitgevoerde prognose en analyse definitief bekend zijn wat de structurele component is in het tekort van het sociaal domein.
8c	D66		Pagina 14 "borgen en verstevigen regionale samenwerking"	Voorgesteld wordt om voor 2018 en 2019 incidenteel middelen in te zetten. Kan je mij aangeven welk gedeelte van die 296.000 dit jaar al uitgegeven is? <u>Antwoord:</u>

Vraag-nummer	Fractie	Portefeuille-houder	Pag. MJPB	Vraag / Antwoord
8d	D66			Op pagina 15 zien we een beroep op volume ontwikkeling : wegenonderhoud oplopend van euro 465 (- 2019) euro 930 (- 2020) oplopend naar euro 1,4 miljoen euro (!!). (Pagina 156) Ik zou graag een glasheldere onderbouwing ontvangen over dit bedrag. <u>Antwoord: zie bijlage 1</u>

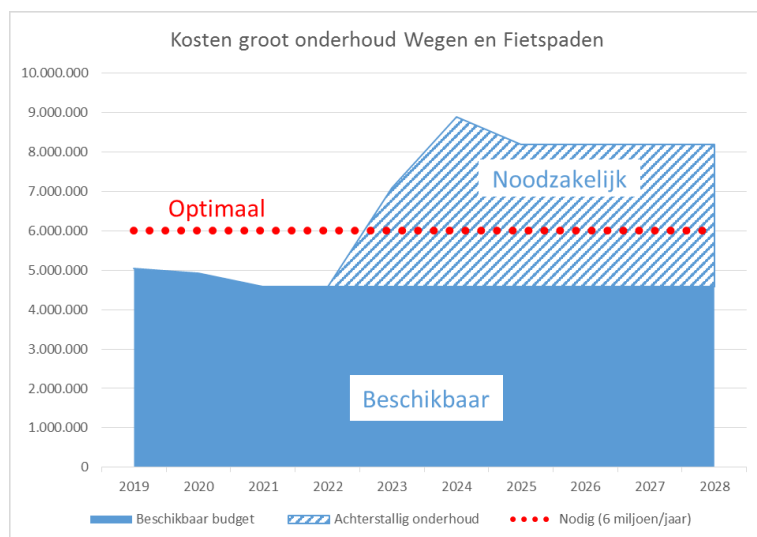
Bijlage 1

Toelichting ter beantwoording van technische vraag Wegenonderhoud (D66 - 8d)

Knelpunt groot onderhoud wegen en fietspaden

Vanwege de noodzaak tot bezuinigingen werd de afgelopen jaren de ambitie voor het kwaliteitsniveau voor wegen neerwaarts bijgesteld. Als gevolg daarvan zijn onderhoudsmaatregelen uitgesteld (moment van ingrijpen later) en werden ook minder preventieve maatregelen uitgevoerd. Inmiddels worden nu onderhoudsmaatregelen getroffen op wegen waar sprake is van genoemd uitgesteld groot onderhoud. Daarbij blijkt dat de technische staat van met name asfaltwegen in de praktijk verder is verslechterd dan destijds werd voorzien. De onderhoudsmaatregelen die nu (na uitstel) moeten worden getroffen zijn dan ook ingrijpender en daarmee vaak duurder dan eerder werd aangenomen. Doorwerken met het huidige budget leidt ertoe dat uitstel van noodzakelijke maatregelen langer blijft voortduren, waardoor in de toekomst weer extra meerkosten dreigen te ontstaan. We zien dan ook dat het budget onvoldoende is om wegen duurzaam op het gewenste kwaliteitsniveau te (onder)houden.

Deze grafiek geeft aan wat bij benadering de financiële gevolgen zijn indien het groot onderhoud de komende 4 jaren wordt beperkt tot maatregelen die mogelijk zijn binnen het beschikbare budget (het blauwe vlak). Er zal dan in toenemende mate sprake zijn van achterstallig onderhoud, dat in de

daarop volgende jaren onvermijdelijk tot meerkosten zal leiden (het blauw gearceerde vlak)¹. De rode lijn geeft aan bij welk jaarlijks onderhoudsbudget het ontstaan van onderhoudsachterstanden wordt voorkomen, en de gemiddelde kosten per jaar over een langere termijn bezien het laagst zijn ('optimaal'). Over een periode van 10 jaren worden door de tijdige inzet van extra middelen per saldo meerkosten tot een bedrag van circa €8 miljoen vermeden².

Voorgesteld wordt het budget voor groot onderhoud te verhogen tot €6

miljoen per jaar, zodat oplopende onderhoudsachterstanden en daarmee onevenredig hogere meerkosten worden voorkomen. In de begroting ontstaat hierdoor een knelpunt van een bedrag van €1 miljoen oplopend tot €1,4 miljoen structureel per jaar.

	2019	2020	2021	2022
Extra kosten groot onderhoud wegen en fietspaden	965.000	1.085.000	1.415.000	1.415.000

¹ Hierbij is er vanuit gegaan dat opgelopen onderhoudsachterstanden dan van dien aard zullen zijn (onderhoudsconditie D) dat zij steeds binnen 2 jaren moeten worden weggewerkt.

² Bij handhaving van het beschikbare budget, bedragen de kosten voor de komende 10 jaren (beschikbaar + noodzakelijk) circa €68 miljoen. Door nu extra maatregelen te nemen worden meer ingrijpende maatregelen om onderhoudsachterstanden weg te werken voorkomen, en bedragen de kosten naar verwachting circa €60 miljoen ('optimaal').